

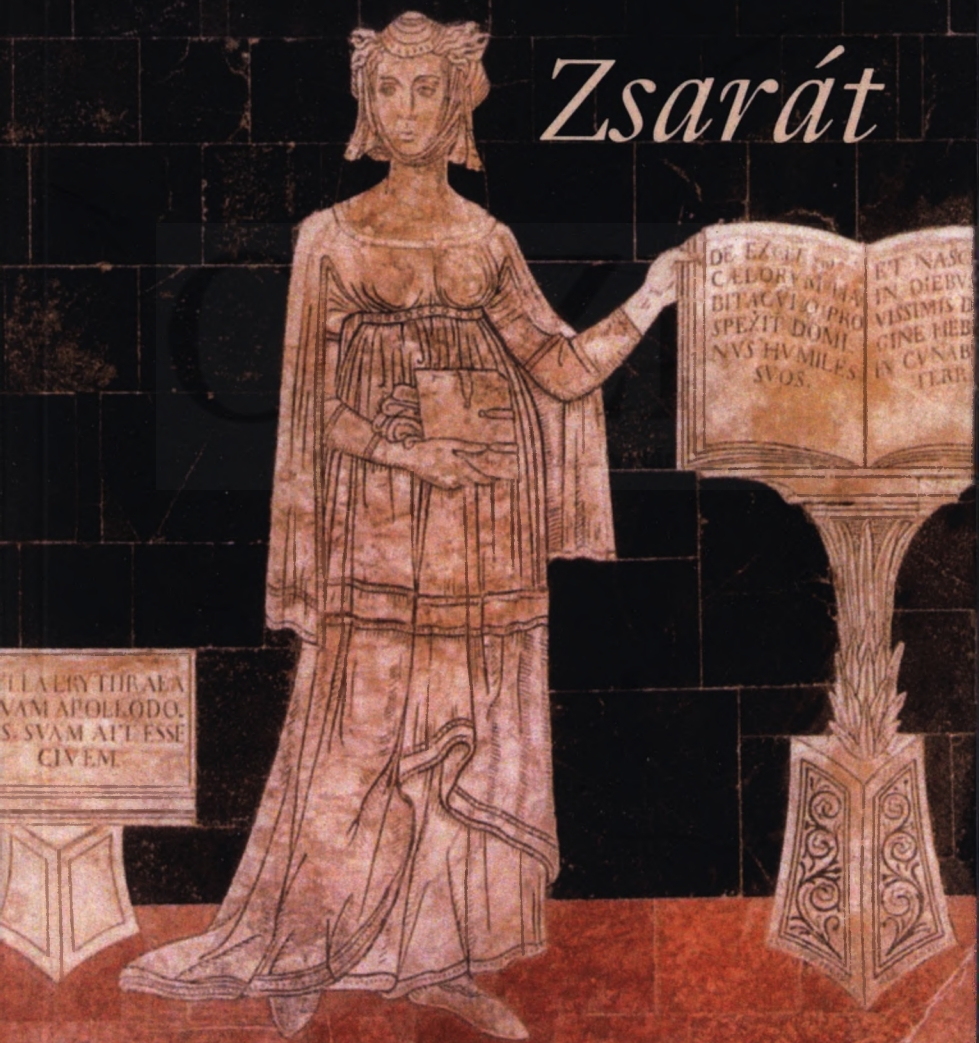
Am Mio

MB

249.791

Kálmán Mária

Zsarát

ILLAE ET THIRAEA
VAM APOLLODO.
S. SVAM ATT ESSE
CIVEM.

DE EZET
CELORYM HA
BITACVIO PRO
SPEXIT DONH
NVS HV MILES
SVOS.

ET NASC
IN DIEVA
VSSIMIS D
GINE HEB
IV CVNAB
ITRA.

Kálmán Mária

ZSARÁT

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

© Kálmán Mária
© Hét Krajcár Kiadó

ÖSSZEÁLLÍTOTTA ÉS SZERKESZTETTE
G. KOMORÓCZY EMŐKE ÉS BÁRDOSI MÁRIA

A BORÍTÓN: ERITREIA – A KÖNYV SZIBILLÁJA

Országos Széchényi Könyvtár

ISBN 978-963-9596-77-1

Hét Krajcár Kiadó, Budapest, 2014

Felelős kiadó: Benke László

Borítóterv, tördelés: Benke Attila

Készült a Séd nyomdában

Felelős vezető: Katona Szilvia ügyvezető igazgató

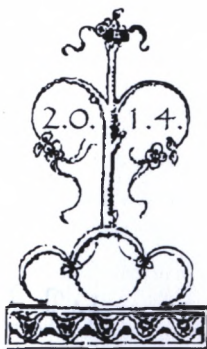
Kálmán Mária

ZSARÁT

Válogatott versek

1960 - 2010

Országos Széchényi Könyvtár

HÉT KRAJCÁR KIADÓ – BUDAPEST

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

MB249.791

SAKK MATT

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

NEMZETESZME, EMBERESZME

Arany-Reviczky – remix

Ne vívjatok! Fogjatok kezet!
Köszöntsétek egymást a béke jelével!
Le kell győzni a gyűlöletet
Forró szívvel, hideg elmével.
Gyűlölettel, szeretettel
Mindig visszaél az ember!
Mindkettőhöz van joga –
ám szeretetből lesz haza.
A méltatlan vitát az váltja ki:
A nemzetközi jobb vagy a nemzeti?!

„Légy, ha bírsz, te – világgölköltő! –
Rázd fel a rest nyugatot:
Nekem áldott az a bölcső,
Mely magyarrá ringatott.
Lettem csak népemből egy:
Övé rajtam minden jegy.”

„Szép az ének, szent az ének,
Drága kincs, ha nemzeti.
De a legszebb dal örökké
Általános, emberi.
Nép után nép küzd a létért,
Eltűnnek a nemzetek,
Róma megszűnt, csak Horácban
Élnek még az emberek.”
Bár hazánkból, ősi földből
Csupán egy szívnyi maradt,

Elég volt a gyűlöletből,
Ez a szív most már szabad!
Valamennyi kultúrhérosz
Valamennyi nemzeté
Valamennyi művész lelke
Valamennyi emberé.
Nemzeteszme, embereszme
Egymást soha nem eresztve –
Segítenek váll a vállnak,
Küzdenek, de meg nem állnak.
Segíts, anya! Segíts haza!
Segíts messzeszálló felhő!
Gondolat a gondolatnak,
Amíg mindkét eszménk felnő!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ÚJ EMBERI JOGOKAT

Vörösmarty – remix

A hazának van egy Háza
De fiainak
Nem hazája!
Képviselő
Mulat benne,
Mintha kabarében lenne!
Magamagát prolongálja
Az országnak rossz gazdája!
Mit gondoltok: ez a nép
Meddig tart el kabarét?
Ha nem végzi jól a dolgát:
Nem tűrjük tovább hatalmát,
Nosza, szórjuk szerteszét!
S vas eszével
Jégszívével
Fölmerül a külfaj árja.
Tudja, mindennek van ára,
Korrupció általtjárja!
Megveszi a magyar földet,
Egyre többet, egyre többet!
És a nemzet áll fagyottan,
Tompá, zsibbadt fájdalomban.
Nincsen egy szó
Összehangzó –
Újabb bugyor a pokolban.
Menekülni, menekülni!
Nem lehet minek örülni!
Új Emberi Jogokat kér,

Majd követel a magyar.
Nem lesz többé béke-szolga!
Nem lesz többé berrabszolga!
S hogy hazának
Mint anyának
Fölmerüljön boldog napja:
Kell olyan restaurátor,
Aki rámutatni bátor –
Mi a jelenünk alapja.

Igazat szólsz? Azt sugallják
Elhallgatni volna jobb.
Öntörvényű sötétségben
Nem számít mi van a mélyben,
Mert a felszín győzni fog!
Törvény fölé nő az álom,
Átok ül a tudományon
A szabadság: délibáb!
Egyenlőség: nincs tovább!
Testvériség: felemáság!
Átver a három kívánság
Heted ízig legalább...
Már csak egyet őrizhet dalom:
Vagyok, tehát felháborodom!

HIÁBA

Babits-remix – Rap-változat

Hiába szaladsz, sohasem haladsz
A Cethal az felfal
És hoppon maradsz
Bánja a kánya mit gondolsz rólam
A Cethal az felfal
Nincs többé szólam
Árad a gazság, nincsen igazság
Mint Jónásnak Halban
Ím a szabadság
Pörög az ima, nincs benne hiba
Főként az Istennel
Nem lehet vita
Mindenki elér egyszer Ninivébe
Mindenki Jónás
Egyszer életében
Mindenki átkoz, mindenki költő
Mindenki halandó
Végórán hörgő
Minden hiába, hiába minden
Nyomod sem marad
Nem vagy Te Isten
Üzeni „csak neked” – POÉTA DOCTUS –
A fejed nem beteg
Csak kerékben mókus
Foglald ha tudod egyszerű imába
Hiába, hiába, hiába, hiába!

MIT ÉRLEL

József Attila – remix

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
Aki gyilkol csupa heccből,
Kinek az ember majomforma
Minden misztikuma megdől;
Eszik megdobott galambot,
Macska- kutyahúst cefetül,
Kartondobozt alváshoz halmoz,
S a börtönben megkönnyebbül?
Mondd, mit érlel annak a sorsa,
Ki harminc évet dolgozott,
Nyugdíja nem elég a borsra,
Jóruhája is foltozott;
Fél mindentől, főként holnaptól,
Képes lesz-e megoldani,
Kultúrája sehogyse klappol
Csúcs a horroros mozi?
Mondd, mit érlel annak a sorsa,
Ki nem váltja ki gyógyszerét,
Sandán önmagát pusztítja
Elvékonyítva a belét;
S elhiszi, mert naponta mondják:
- felesleges élnie –
Szemétként szemétre dobják,
Mikor megáll a szíve?
Mondd, mit érlel annak a sorsa,
Ki el-nem-ismert proletár,
Új ezredévben lett rabszolga:
Kimúlt alóla a gyár,

Nincs párt, amely pártját fogná,
Játszhatja a „hol a pirost” –
Lustaságát teszik okká,
S ha kell, kap erről papirost?
Mondd, mit érlel annak a sorsa,
Kit milliárdos maffia
Készítet kukázni a torzsra
És gyerekként hal meg fia;
Kinek életét elélték
Hiába élni nagy hiba,
Nem ment meg mást csak pusztá létét
A szakszervezeti vita?

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
Kit elnyom a sok idegen,
Nekik globalizmus-torta,
S a kutyagumi jár nekem;
Így aztán az atombomba
Egyre rokonszenvesebb;
A fél világ terrorista,
Káint vall az eszesebb?

Mondd, mit érlel annak a sorsa,
Ki költő, fél és így dalol,
Szavainak nem támad bokra,
S a törvény felfeslik valahol;
Aki köztetek lett beteg,
Mert születni volt bolond –
Hiába sírt az anyaméhben:
Utókorához nincs porond?!

MEGVÁLTÁS

Eötvös József – remix

A temető, mely oly sötét
Nyugalmat most nem ad!
Kripták sorába költözött
Kinek ház nem maradt.
A koporsóban didereg
Élő hajléktalan.
Filozofálgat dízsereg
Kinek nincs, kinek van.
Reflektor fénye közeleg
Készül az interjú:
Miért lakik itt, mit csinál
És miért szomorú!
Miképp lehet, hogy nincstelen,
És miért pária?
Villákat vesznek oly sokan:
Ez demokrácia.
Akarat-kérdés az egész:
Egy ugrás innen el!
Holnap sauna várja már,
Mikor reggel felkel.
És körbe állják inasok
Szolgálják, füstölik...
Szantál, tömjén és dezodor
Vígan elegyedik.
Csak annyi kell, hogy innen el...
Kérj menedékjogot!
Angol, német és francia
Mind érted zokog!

Keblére ölel Kanada
És Svájc is befogad!
Rád vár a kies Dánia,
Ad szép kastélyokat!
Ígéri a kriptalakó
Ezt mind meg is teszi.
Nem észleli, hogy a tanács
Mi által ördögi.
Nem tudja azt: a kérdező
Juttatta őt ide.
Nem tudja: hová menni fog
Ott nincsen senkije.
Élete üzlet lett csupán:
A tény irtóztató.
Csak szél sóhajt a fákon át,
Sziszegve hull a hó.
Kinek elmúlnak gondjai
Jól érzi az magát.
Az új éonban – hepiend –
Elhagyni a hazát.

MIKES MA
Lévay József – remix

Egyedül hallgatom tenger mormolását
Tenger habja fölött futó szél zúgását
Egyedül szolgálom
Végzetét sajnálom
Szép Magyarországnak
Bujdosik a népe, magadra vess érte
Hulló falevélnék nincsen gyökérléte
Nagy fává nem válhat.
Júdása lett mára magyar a magyarnak
Pörgő falevele villanó viharnek
Házából kilökve
Hullás lesz a röpte
Befogad Rodostó
Világtervhez igazítja, szorítja
Hontalanul túlélésre tanítja
Barcelona, Oslo.
Az egész égbolton nincsen olyan csillag
Mely utat mutatva könyörülve csillog
Nincs égi vezérünk
Vesztett üdvösségünk
Lelkünk gyáva féreg
Nincs aki érettünk óvó szót emelne
Nincs aki jajunkra szívével figyelne
Nincs betelt ígéret.
A szülőföld mállik, az ember nem érti
A Sorsnak asszonya milyen sorsot mért ki
Nem alszik a halott
Ébren tartja átok

Mivé lett hazátok?
Vajon mi lehetne, ha jönne Rákóczi,
Ha loboghatnának szabadság zászlói,
És egy Isten mosolyogna rátok!
Vajon mi egykoron jó példát mutattunk,
Hogy a levertségből biztosba futottunk?
Féltünk az élettől,
Féltünk a haláltól
Féltünk Magyarország
Örök bukásától... pestis lett a béke:
Szívtől szívig pusztít fondorlatos mérge
Mese Tündérország!
Túlélőnek lenni bizony nem hitványság
Ítéletként hordja magán a magyarság
Könnyeit sokallja,
S törli Isten karja...
Sugallják a nagyok:
Bármit is akarnak ártó nagyhatalmak,
Megadatik a halni kész magyarnak
Vagyok aki vagyok.

ANYAGCSAPDA

Szabó Lőrinc – remix

Az olvasásban megállok riadtan.
Olyan eszmét eddig sosem láttam,
Ami nem anyagban gyökerezik.
Kísértetek járnak az anyagban,
Így a lelket hasztalan tagadtam,
Mindenütt ott van valahol
Az anyagban, mely értem robotol.
Mit nekünk a győztes forradalmak!
Nem adnak enni a szörnyű télben,
De jött a szén, hegyekről jött a fa,
Ők égtek el, nem az eszmék, értem.
A materializmus önzetlen karjai
Nem unják meg házamat tartani.
Támadni minden mást lehet, csak
Azt nem: az anyag pillanatonként
Megalázza magát
Hűtlen társáért, kinek neve: lélek.
Az anyag öngyilkossága az élet.
Vajon miért a test van a lélekért?
Fejtem a lét titkait, balettcipőt,
Mert bútorom, poharam, ceruzám,
Edényem, lámpám, könyvem
Mindenemmel, ami van:
Húson kívül s húson belül
Kódoltam magam.
Védem a húszéves lelket,
Mit vézna csontjaim nem ismernek,
Emléket a harmincéves csókról,

Leveleket őrzök sok léha bókról,
Préselt orchideát,
A virág be tudja zárni az időt,
Szemek szemérmetlen viharát.
Többet ér a bundánál a kopott kabát,
Melyben – amennyire lehetett – orvoshoz siettünk.

Megoperáltak.
Eldobtak egy darab rossz anyagot,
Nélküle kezdtem a másnapot,
A test dolgozott, bezárult a seb,
Nincs a sejteknél tökéletesebb!
Virágteát ittam, aloét,
Kezdett szép lenni negyven
Ötven év, de a lelkem
Csalódva hörgött –
Néha a lélek maga az ördög,
S az életalkonyon
Kérdésekkel látja el az embert,
S mi felelet helyett utazunk,
Meglátogatjuk a Fekete-tengert,
Melynek legnyugatibb pontján
Áll egy kalózhajó.
Kapitánya nagy vagány volt,
azt suttogta a fáma:
a szobrok is buktak utána,
s Léda vele ment Zeus helyett!

Kell tehát a szerelemhez
Egy kalózhajó meg egy vagány,
Neve a hajóbáré: OD KAPITÁNY

Ragyog az arany a tengerészruhán
S míg felhajtjuk a rózsalikőrt
Kapitánykoktélt,
Lórúgásként ér a felismerés:
Átverés az egész!
Épp most győz az anyag a fantázián!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

MERENGÉSEK AZ ÍRÁSRÓL

Mottó: „Költőnek babérja nem elég” (Vajda)

Meg tudod állítani a Napot?
Ha nem, te sem vagy Josué.
Van helyed a történelemben?
Dante pokla most kié?
Meg mered írni az ideált?
Blankversben az eladott vesét?
Terzinában a hólyagrákot?
A túsok lenyiszált fejét?
Mi változik a leírt szavaktól?
Kén-dioxidban fuldokló ajakról?
Mit tudsz az utolsó etapról, számár!
Embergénnel kezelt krumpli a tanka.
Legális a kannibalizmus. Rajta,
Köszönd meg, hogy szánkig ér a sár.

Mottó: „A líra elhal, néma ez a kor” (Babits)

Tegnap írtam le, mára elavult.
Vannak sorok, melyek
már akkor elévültek
mikor még meg sem születtek,
mert a perspektíva gonosz.
Kit érdekel Pegazus szárnyalása?
Közönséges ló kell, alattomos
igásló cinikus szemmel.
A ló persze meghal, ahogy Erato.
Maradjunk ennyiben, mester.

A XXI. század nem olvas,
mivel írni sem tud. Tibetben
tízezer éves írásokat őriznek,
akkor még tudtak írni.

Mottó: „Hová röpkölsz? A föld nem jó neked?” (Tóth Árpád)

Csak nem hiszed, hogy Ecuadorban
ismerik Balassit?
Ruandában Hemingwayt?
Holttestek úsznak a folyón.
az élők kézfejét levágják,
hogy alkalmatlan legyen.
„Gyere utánam”. Szól az anya,
eddig tart a gyermek tavasza.
A nyár – haladék.
Az ősz – megalkuvás.
„Menj előttem, fiam” – ez a tél.
Az út Halálig tart.
A Kozmoszhoz való viszonyunk
ennyi, s nemcsak Ruandában.

Mottó: „Mit bánom én, hogy Goethe hogy csinálja” (Ady)

Anette von Droste Hülshoff
leg halkabban kopogtatott
a Parnasszuson verseivel.
Sosem hagyta el kastélyát, s a parkot
csak a Memento Morira figyelt.
Sok variációt tudott a halálról.
Időnként hársvirágot evett.

Ivott a sterilköltészet-nektárból
magának dúdolt meg nem írt verseket.
Apró ujját meg-megharapta,
nézte a vércseppeket,
átírta a szenvedéseket –
időnként felolvasást tartott,
sosem hagyta el kastélyát, s a parkot.

---

*Mottó: „Beszédhez, amit versnek mondanak,
mindenestere kellenek szavak.” (Arany)*

Már tudjuk – „a szellem napvilága”
sosem ragyog fel minden ablakon.
És a zöld kígyó, a drága
nem kúszik többé liliomon.
A titkokat szétverte a XX. század,
de a kérdés megmaradt:
miért gyártunk egymás után
újabb és újabb szavakat?
Miért szebb a kedves teste,
ha új szótól felragyog?
Miért örök téma az este?
Miért temeted Nyugatot?
Keleten a lámák, csacsognak mint a dámák,
És ülnek mint a lótuszok.

Mottó: „Legyen a költő hasznos akarat” (Szabó Lőrinc)

Becsület, igazság, szabad
így lehetsz „Isten nyelve”,

az „igazság helytartója”,
összetörhetetlen akarat.
Légy egyszerű! Mindenki értsen,
ne taníts, ne oktass mégsem!
Volt vers mikor megépült Trója
felejtsd el, mit tudhatsz róla,
léjtogosult, ami volt egyszer.
Koccints a Kísértővel, és megijed,
hogy nélküle születnek új tanok.
A vers: a civilizáció színe-virága,
teremti sokszáz év csillagmagánya,
világlélekhez tartó léttitok.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

SZÁMOLJÁTOK FÖL A HADIBÁZISOKAT!

Petőfi – remix

Dönts a fegyverek ellenében!
Civil: mentsd a katonát,
Hiszen zsoldos, ki rabol szépen,
Parancsra sem véd hazát,
Csak tömegsírba lő másokat...
Számoljátok föl a hadibázisokat!
Hozzátok szólok, katonák!
A békeháborúknak vége:
Kié a hatalom – azé a béke,
Azé a részeges vivát!
Többet akarunk mint békefrázisokat...
Számoljátok föl a hadibázisokat!
Az lesz a szép, ha nem lesz fegyver!
Hatalmas kezdesz lenni végre nép!
Szabad óriás minden ember,
Munkáját elvégzi a gép!
Nem kell átrobotolni éjszakátokat...
Számoljátok föl a hadibázisokat!
Óh, hogyha szétönthetném köztetek
Azt a szilaj, veszett gyűlöletet
Mitől keblem mint a tenger dagad –
Nem kell terrorista: oldd meg magad!
Eddig, sajnos, nem tettetek sokat...
Számoljátok föl a hadibázisokat!
Mindenkinek barátság, kegyelem,
Csak a hadvezérnek soha, sohasem!
Szívének minden porcikája rossz,

Már az anyja méhéből gazságot hoz,
És törvénné teszi a gazságokat...
Számoljátok föl a hadibázisokat!
Ne várd meg míg szíved kétfelé szakad,
S azt sem tudod – mi a rossz, mi a jó!
Hogyha kívülem rá ember nem akad,
Ím, elmondom mi a tennivaló:
Legyen harcos minden jövődő áldozat,
S számoljátok föl a hadibázisokat!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ÁLDOZAT KELL

Ady – remix

Jöttem a Semmiből ködlovon
Hiába döngetek kaput, falat
Nemzetem szétszórta Trianon
Csak sírni lehet a Kárpátok alatt.
Büszkeségem régen szertefoszlott
Nincs szó, amely szívekig hidal
Át nem íveled a Szakadékok
Új időknek új dalaival.
Nagy siratókat kellene írni
Az elveszett Igazság felett
Míg urainkon úrrá nem lesz
Az egyetemes szeretet.
Enélkül bár születésre nézve
Marad búsmagyardnak a magyar
De Igazságért életet cserélve
Új szárnyakon mégis száll a dal.

REMÉNYSUGÁRSZENNYEZÉS

Csokonai – remix

A Gonosz, a Gonosz
A szívedben motoz
Ha nincsen remény
A lelked kemény
Köcsög vagy, üres
Belülről rühes
Állat vagy, üzekedsz
Nyílást dugsz; ez a szex
Nem számít ki kivel
Nem számít ki mivel
Élvezkedj, hirdesd meg
Hány percért fizettetsz
Modern Mona Liba
Kitűnő technika
Minden csúcson szuper
Egész teste hiper.
A költő csak mondja
Csak mondja, csak mondja
Ő a bolondgomba
Gondja a pro forma
Az AIDS meg a halál
Tuti nyerőre áll
Minden tündér szajha
Minden férfi számár
Gyere ide prosti
Száz dollárért szopd ki
Viharos lökések

Micsoda tenyészet
Tisztaság? Mi a frász?
Teljesítem mire vágysz
Ezerötszáz márka
Orrba, fülbe, szájba.
Hétezerért Kenguru
Kilencezer a Guru
Négycsillagos figura
Nem kell hozzá iskola
Nem lesz belőle család
Ám meglátod Ankarát
Jachttá válik a hajó
Édes éjen csudijó
És a finom angol úr
Szimbóluma elavul
Drog kell, bőrfej szipuzik
Micimackó utazik
Bangkok bordélyába ér
Megszolgál a baksisért
Műholdszemmel kukk bele
Kukkol a világ fele.
Oda nézz! Nézz oda!
Hová megy a kamera?
Úgy igazi a szadi
Ha nagymamát megöli
És a gyermek? – aranyom
Kiugrik az ablakon
Számára már nincs remény
Ugyan mért kell költemény?
Ó csak Lillát, ó csak Lillát
Csokonai csinált trillát

Ó, csak Lillát – mért kecsegtetsz
Ó, csak Lillát – megnevettetsz
Lilla nincs és te se vagy
Jól jegyezd meg, erre kérlek
Egyértelmű ez az ének
Akkor remélj, majd ha fagy.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

KÖLTŐI KÉRDÉS

Bornemisza – remix

Hej, te jó regőstárs, Bornemisza Péter!
Ha élnél – naponta siratóznál kétszer!
Vajon mért bántanak áldott Magyarország?
Élni is siralmas, halni is siralmas,
Gondolkodni sajna' még mindig tilalmas.
Vajon mért bántanak áldott Magyarország?
Egyfelől szorítanak a múlt katonái,
Másfelől szorítanak jövő katonái...
Vajon mért bántanak áldott Magyarország?
Elmúlt két évezred, itt van a harmadik,
Benne Mammon isten élre lopakodik...
Vajon mért bántanak áldott Magyarország?
Nem érdekel senkit hazafiú ének,
Annál inkább kit-kit gazdasági érdek!
Vajon mért bántanak áldott Magyarország?
A jó példa ritka mint a fehér holló –
Sok hibáddal együtt sincs hozzád hasonló!
Tán ezért bántanak áldott Magyarország?

VÁROSRENDEZÉS

Verset írni nagyon gyerekes
Köpött rá a kancsal szemetes
A rímet és ritmust kukába söpörte
Az eszme kilógott ezért bepörölte
A költőt az államügyész megróttá
A főbérelője az utcára dobta
Éhes gyomra a trágyára döntötte
A szemetes a kukába söpörte
A város tiszta lett ezoterikus
A törvény simulékonyan dogmatikus
Szemétdombra került a nagy utópia
S halkán zokog minden szemeteskuka

AZ ELITÁLLAMISÁG MEGÁLLÍTÁSÁRA

Batsányi – remix

Nemzetek, országok, kik új kelepében
Nyögtök globalizmus elit-kötelében
Kiket szipolyoznak gazdag olajsejkek
Kik a háborúban is csak kereskednek
És hóhér-kezükből atomreaktorok
Sugárszennyezése több mint hétszázszoros –
Készen áll a határ! Ha nem ismernétek:
Vigyázó szemetek Kínára vessétek!

A HELY SZELLEME

Kölcsey – remix

Kiűzték honából a magyar föld szellemét,
Aki hatni, alkotni, gyarapítani intett.
A bitorló útját mártírok tömege szegélyzi.
Sóhajt a magyar, hívja jó géniuszát,
S ím szél kele most mint sír szele kél –
A száműzött visszatér, türelemre szólít:
Megkeserült szívvel ne végy soha új jogot észbe
Gyáva a lélek így, s csak elvont szó az erő!

ISTEN ÉLTESSEN!

Balassi törökkel vívta meg harcát,
Petőfi gyűlölte a királyokat,
Az élet ment tovább,
Ady számlákkal küzdött,
József Attila az őrülettel,
Kaffka Margitnak nem volt kabátja
S elvitte a spanyolnátha –
Az élet ment tovább,
Halálgyárakkal kellett szembenézni,
Radnótit agyonlőtték,
Félelmében halt meg Váci Mihály –
Az élet ment tovább,
Elszakadtunk a költészettől,
Ki ér rá a morális flancra,
Betegség lett a köztársaság,
Védeni kell a kicsit a nagytól,
A családot felőrli a világ!
Három piros pont, két körte:
Büszkén hozza az unokád,
Számítógéppel játszik,
Érdekli koordináta és mátrix,
Az élet megy tovább,
Csak azt nem tudjuk sohase,
Kinek mennyi a rendelt ideje,
S rendelkezhet-e a rendelt idővel
Sértetlen szívvel, nyugodt fővel?
Az élet megy tovább...
Hatvan éves vagy, öcsém.
Négyszeres kóddal a szíveden

Nem engeded be, ami idegen.
Körülöttünk kihalt a család.
Egyszer én is búcsút veszek, testvér.
Az élet megy tovább –
De mégis tedd, mit Goethe tanácsol,
Állítsd meg a pillanatot bárhol,
Ha az az életeddel felér!
Ő mondta. Nem én.
S mikor az élet megáll:
Király vagy. Költő és király.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A REFORMÁCIÓ GENFI EMLÉKMŰVE ELŐTT

Illyés Gyula nyomán

Száznegyvenhármat lépett – ez a hossza
Az emlékműnek. Kora – tegnaptól máig.

Hátrálni kell közelükből

A tárgyilagosságig.

Játszadozott tűz a tűzzel,
Szemben állott bűn a bűnnel.

Megalkuvás nincsen,

A langyosat kiköpi az Isten.

Látták vagy nem a céljuk

Azt jól látták: nincs visszafelé út,

Előre lök a múlt...

Végül azt mondtam önvigasztalásképp

Volt bárkié a szándék

Maga az Isten se tudhatta másképp.

KÜLDETÉS

Saul mindig üldöző volt
Paul mindig üldözött
Saul előtt sima az út
Paul falba ütközött
Saul kardot vett kezébe
Paul csupán kenyeret
Sault megkérdezte az Úr
„Mért üldözöl engemet?”
Ember jól vigyázz magadra
Légy kész a pálfordulatra
A kérdés maga alá temet:
– Mért üldözöl engemet –
- Aki ételt-italt adott,
Annak neve legyen áldott!

IN MEMORIAM ANTALL JÓZSEF

Megtartója magyar szíveknek
Száz évvel előttünk haladt
Élt s élni segített hittel,
Míg életszála megszakadt.
„Mentsétek meg lelkeinket,
Mást őrizni pelyva csak!”
Elhullt a test. Reszketve adunk
Bölcs szavainak igazat.
A tavalyi cselédekhez szólt,
Kitárta karját afelé,
Ki se életét, se sírját
Enyésző hazánkban nem lelé.
Ki áll ki érted Magyarország?
Mikor lesz végre új magyarság?
A könyvolvasó állatok
Mikor lesznek magyarok?!
Effata! Nyíljon meg újra
Szibillák ajkán a pecsét,
S akit utódul választ Dodona –
Hozza meg a magyarok ünnepét!

---

*ÚT ELŐTTEM,
ÚT A HÁTAM MÖGÖTT*

Országos Széchényi Könyvtár

PASZIÁNSZ

Eljátszottam a magam szerepét

Elég

Volt aki virágot adott

Halott

Utamon mosolyok kísértek

Szépek

És aki porig alázott

Fázott

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

TANTALUSZ-CIKLUS

I.

Ma az elmúlás városában voltam.
Tüdőm fuldokolt, szívem reszketett,
Minden emlékem élt és nevetett.
Itt sétáltam egykor, átkaroltan.
Nem változtak az utcák, a terek,
Sem az emberek... És én változtam?
Ifjú testben holtan holtat hoztam.
Torkomban szűkölték a sphinksterek...
Ha kezemet magam elé nyújtom:
Remeg, mint az este félő gyermek.
Hol vannak a tegnap készült tervek?
Eljöttem, hogy visszanyerjem nyugtom,
És az emlék, mely eddig csak gyötört:
E búcsúzásnál végképp összetört.

II.

Ugyanazok a szavak
Állnak rendelkezésre
Nem állt össze mégse
A beszélgetés a szüleiddel
Ha visszatérnél más lennék nagyon
Sérült lélek az emberpiacon
Lélekkel őriznéd másik lelkemet
Amely hordozott örök kezdetet
Tetemrehívás a metatörténelem

Elbánt a gyilkos veled, velük, velem
Részvétlenek az örök csillagok
A Mindenség hidegen ragyog
A csillagoknál nincsen fényesebb
Múltunknál nincsen fenségesebb

III.

Nemcsak a tenger parttalan,
Nemcsak az égbolt végtelen.
Nemcsak éltet a szerelem,
Halálod határtalan!
A lét korlátjába fogózom.
Köröttem örvény az ár,
Valahol régóta vársz,
Remélve ringatózom.
Hirtelen támad fel a szél,
Csontomig hasítja: „Nem él
A kedves!”
Sirály bukkan föl a ködből
Tolla már a vihar-könnytől
Nedves.

IV.

Kezemben összeroppant a pohár,
Magától adott hangot a mozsár.
Valahol itt vagy, nem lelem helyem,
Kellesz nekem.

Előveszek egy másik poharat,
Öntudatlan öntöm a porokat.
Nem vezethet ez semmi jóra,
Üt az óra.

Volt egy órám, s volt dallama,
Szólt a ketyegő ballada:
Ignoti nulla cupido!
Megtanultam, s folyton fújom,
Ha nem kell, akkor is tudom:
Ignoti nulla cupido!

V.

Te mondád, és én csak elhiszem:
A megéledt Semmi vagyok.
Homállyal ködöt takarok.
Hitet akarok, s ez lesz hitem
Vajon mi mást hihetnék, ha ezt nem?
Apróságokba rejtem, hogy élek.
Minden nap eszem, alszom, félek.
Tegnap az erdőben epret szedtem.
Milyen más volt, míg mellettem voltál!
Színt kapott a kopott tél,
Értelmet a déli szél,
Amíg öleltél, amíg csókoltál.
Nekem mindig örömet okozott
Mit sem rejtő látszat-bölcs mosolyod.

VI.

Fehér szerelem páncélja, borongás,
Hogy nem űz el tőlem a szorongás?
Hogy nem űz el mások mosolya?

Csoda.

Mást szeretni van ezer okom,
Mégis ma is hozzád tartozom.
Megtartani másnak nincs joga,

Soha.

A nihilben nincsen szín, csak áthatja a fény.
A nihilben nincsen hang, csak hangtalan remény.

A nihilben nincsen tűz, de örök lobogás

Hirdeti, hogy ő a Semmi –

Hirdeti, hogy ő a Senki

Más

VII.

Egy őszi hó léleknyitó elején

Csendesen elbeszélgettünk

– Beszéltünk, és nem fecsegtünk –

Világot járt, megrostált lelkem, meg én.

– Saját lelkedet be nem csaphatod:

Nincs rá hatalmad, nincsen érved!

Meg sem próbáltad, lehetsz-e másé?

Szorítja szíved az a nagy halott.

Csak peregnek az egyforma évek...

Vágyad által lettél a magányé! –

– Ó, – a hegy magánya mily csodálatos!
Csak a völgy magánya szégyenkező.
Ne arra oktass hát, mi varázslatos,
Hanem nőj heggyé, völgyi csecsemő! –

VIII.

Té ezüstvirágnak neveztél egykor.
Tudtad-e, hogy mit jószol, barátom?
Mindig itt vagy, hát megmagyarázom.
Halálod után nyolcadik tavaszkor
Mezőn sétáltam, hóvirágot láttam.
Korán kinyílt friss fehér csoda...
Fáradt ködgomoly tévedett oda.
Átfonta, csókolta... Halálra váltan
Szakadtak szét. A virág megfagyott.
Soká nem vettem észre, hogy halott,
Kihívón fénylett, mint az ezüst.
S a gyöngypárás köd, képzeld csak szívem!
Eloszlott a hajnali semmiben,
Mint minden közönséges füst...

IX.

Mindig az egészre, teljesre vágyom.
Komor halálra, vidám nevetésre.
Csók legyen a csók, és álom az álom,
Szívet hasítson gyilkosok kése.
Nem érdekel, hogy kézzel fogható-e
A cél, amelyért gyötröm magam!

A gyógyító ír rosszízű, vagy jó-e:
Nem kérdezi lázas ajakam.
Gyógyít, és kész. Ennyi a lényeg.
Ha jólesik –, még egyszer kérek.
Az ember attól függőn, milyen bátor:
Vagy a vágytól fél, vagy az elmúlástól.
Elég volt, árnyék! Engedj szeretni,
Szabadon, mint cézár, király, vagy efendi!

X

A herceg jött, kért és ölelt,
Kézén aranyakat viselt.
Míg ölembe hullt Kelet varázsa:
Emlékeztem dísztelen ruhádra.
A herceg teljesen a másod,
De nincs benne Hold-ragyogásod:
Ki ezer vágyat ébreszt hideg fénnnyel,
És nem hal meg, mert meghalt minden éjjel.
A herceg tudja, ősanyánkért Zeusz,
Ha kellett, hát ökörré változott.
Mit szenvedett szegény Európé,
Ki isten helyett ölelt állatot?
A boldogtalan nem gyűjt drágagyöngyöt,
De megőrzi a holdfényes göröngyöt.

XI.

Ha szeretni tudnék szenvedéllyel:
Nem törődnék illemmel, veszéllyel!
Aki elém állna, talán

Játszva összeroppantanám.
Ha szeretni tudnék szerelemmel:
Jaj, nem törődnék az életemmel!
Versenyt repülnék a széellel,
Bölcs lennék és százszor éber.
De csak egyszer tudtam szeretni...
S egyszer sem tudok feledni.
Adnom nincs mit, semmit sem kérhetek.
A szívemben mindenki vendég,
Az asztalon teríték az emlék,
És te fogadod a vendégeket.

XII.

Élni göggel, szenvedéllyel, vággyal:
Bilincselőn lenyűgöző álom.
– Elhervadt egy csokor gyöngyvirágom,
Felcseréltem vérvörös virággal. –
Gondolatlan hullámtenger hátán
Szilaj kedvvel táncolni volna jó!
– Tenyeremen cukorra lesz a só:
Így törik meg rajtam minden ármány. –
Amit kezdtem, ha befejezhetem:
Sosem fogok többért epekedni!
– Vigyázz, a legjobb arra született,
Hogy széttépjék a közepesek! –
Az ember sem él többet, mint a pipacs...
– Ki félbemaradt, nem biztos, hogy ripacs!

XIII.

A magány mentett meg, mely szívemben ül
Az emléktől, mely lelkem zsarnoka.
De a jég tovább nem hidegül...
A magány mentett meg, mely szívemben ül.
Mert korom függvénye vagyok,
Csak az emberektől félek.
Táplálnak neszek és zajok,
Mert korom függvénye vagyok.
Ide kezetekkel, pillanatocskák!
Egyetlen-fájó, szerelmes-csacsák!
Hadd halványuljon az emlék románca!
Örökké éltek, míg bennetek élek,
Nem több életem, mert nem több az élet,
Mint ölelésetek végtelen lánc.

XIV.

Te is tudod, én is tudom: mese
Azt mondani, hogy feledni tudlak!
Óvakodik önmagát csalni meg,
Aki két világot is becsaphat.
Hogy mellettem vagy, s nem hagysz egyedül
Pillanatra sem, már megnyugtató.
Sok tanácsod, nagyszerű, keserű,
Mint bús visszhang: általam hallható.
Ám figyelj! Te testemet-lelkemet
Egyként uraltad. Ez megváltozott.

Míg élek, nem feledem szemedet,
De halott vagy számomra, halott.
Tudod mit jelent ez? Kötésünk szakad.
S én fogok győzni, mert nem lenne szabad.

XV.

Gyűlésen voltunk. Kik ültek, kik álltak.
Szőke, karcsú, vidám, ifjú lányok.
Talányok, szép ideál-virágok,
Kusza gondolatok, ébredő vágyak.
Szemükből régen kiverték az álmot.
Feladat volt, hát politizáltak...
Tiltakoztak és gesztikuláltak,
Aki nem szólt is hangosan kiáltott:
Szemem öntudatlan szertekószált,
A lányokról a csontvázra néztem.
A táblánál állt halálfehéren,
Görnyedten, mereven, gúnyosan... és várt.
Állkapcsa elhagyta a járomcsontot –,
Röhögni láttam az emberroncsot.

XVI.

Tizenhat év – tizenhat szonett...
A szemem nagyon megöregedett.
Fáradtságom hiába vádol –
Te csak kiléptél a szobámból –
De Aladdinná tetted szívemet.

Újra és újra megidéztelek...
Holdfény-varázs, gyertyafény-keringő!
Durván ébred az örök merengő.
– Lelkem zavart ködtükör,
Homályával mindent elnyel,
Repedésin undok kedvvel
Bús csibész, a vágy fütyöl.
Elnézést kér tizenhat dalom,
Ha akkor érkeznél, mikor távozem. –

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

DERÍTŐ

Ha lámpád nem ég

Sose félj

Ha dörög az ég

Sincs veszély

Az esős reggel

Szomorú

Fel a fejjel

Nincs ború!

A csend sohasem

Idegen

Az éj – barátod

Kedvesem

Az emberek

Társaid

Csak nyesettek

Szárnyaik

De csak ahhoz

Van közöd

Aki benned él

S örök.

HALOTT KEDVESEMNEK

Szerelmed tűzvészként száguldott felettem,
Kövült árnyadtól pusztíthatatlan lettem.
Szerelmed halál volt, halálod szerelem:
Soha semmi jót nem tettél velem.
Törvények születnek, törvények hálnak,
Csapatban szállnak a költöző darvak,
Ablakomba hajlik a fűzfaág...
Legszebb emlékemnek megmaradt a szád.
Nem azért, mert csodásra faragta
Egy michelangelói véső,
Hanem mert örök-örökül hagyta
Megértenem, mit jelent: – Késő! –
Későn találtál meg, későn szerettelek,
Későn engedted meg, hogy elfelejtselek.

Országos Széchényi Könyvtár

SZERELMEM

Lelke akartam lenni, s bolondja lettem
Mert bolondul, mert örültem szerettem.

Nem haltam utána, mint Kleopátra,
Csak eltemettem.

Tönkremegyek, de tagadom józanul,
Élni akarok, mert velem él a múlt.

Látom fakadni az akácot,

S ahogy érte nyúlt.

Nem én, nem én, csak testem erőtlen,
És mégis, mégis minden mindhiába!

Ki látott borostyánt lepkébe zárva?

Frissen szaladok a zúgó esőben...

Út előttem, út a hátam mögött.

Cseppek hullnak, mint sírba a rögök.

A TABÁNBAN

Ment két szürke kicsi csacsi

Nyolc patával az ősrégi

Budán

Csattogott a két kis csacsi

Nyolc patája az éjféli

Budán

Arra sétál két szerelmes

Jó búvóhely a rejtelmes

Tabán

Rájuk nyerít két kis csacsi

Hallott ilyet már valaki

Budán

Tovább üget nyolc kis pata

A fiúnak csókot ad a

Leány.

TÜRELEMJÁTÉK

Süket vagyok, vak is, fogaim hullatom,
Csúzos lábam pihen a púpos zsámolyon,
Hogy mit hoz a holnap régen nem érdekel,
Úgyis csak azt hozza, hogy mikor távozom.

Ha gyenge a szíved erősítsd nedűvel,
Szobádat díszítsd fel rózsával, szegfűvel,
Ne heverj a réten, hiszen az sugárzik,
Tudnod kell, halál az, ami ilyet művel.

Nincs, aki túléli e betyár életet,
A halál elsöpör, viszi a szemetet,
Azokat irigylem, kik korán távoztak,
S az élőkre hagytak szelíd emlékeket.
Eladott világban élünk mindannyian
Fejünk felett semmi, alattunk szél suhan,
Akármire tartod született magadat –
Fölöslegesebb vagy mint búza, mint arany.

Az egész életünk álszent szekértábor,
Csak az erő számít, a hatalmi mámor,
Ha mindened megvan is – a másét akarod,
Nincs erkölcsi törvény, mely a rosszban gátol.
Rég örvénybe hulltak a büszke paloták,
Rég elhagytuk hazug sorsaink tavaszát,
Ne vess, ha nevetést szavaz meg a többség –
Senki soha meg nem találhatja magát.
Minden ami drága voltaképpen olcsó,
Mert a pénz értéke értéknek utolsó,
Halálom előtt a nagy semmit markolom,
Melyen nem világít más, csak zarándokszó.
Mit ér a vagyok, ha nem voltam s nem leszek,

Mit érnek sírokon a felsorolt nevek,
Amiből ennyi van nyilván értéke nincs –
Időben közölték – emberiség – veled.
Tudd meg hiába félsz nincs s nem lesz túlvilág,
Annyi az életünk, amit az anyag ad.
Örülj napjaidnak, egyél, igyál, szeress,
Egyremegy kit visznek – okost vagy ostobát.
Elöregedett vers a könnyed rubái,
Többet érnek párod cipőí, ruhái,
Keress csak a szépet, előre megmondom,
Hiába keresed, nem fogod találni.
Mért vagyunk nem tudjuk, sok a titok abban
Hihetünk-e jóban, szépben vagy igazban.
Legtöbb – megköszönni a létnek társadat,
Aki veled küzdött minden Nagy Titokban.
Hiába forgolódsz kínban álmatlanul,
Annak se jobb, aki álmodni megtanult,
Hogy a lét nehezebb vagy tán a hiánya
Attól függ lelkedre milyen álom borul.
Akárki ajánlja – hagyd a Mindenséget,
Nem vetheti össze a Földet és téged,
Kicsiny a világunk, kicsiny az életünk –
Csak szánni tudhatom az emberiséget.
Ha már eldöntötted, sorsod végigéled,
Önmagadra sújtott a súlyos ítélet.
Az élettársisznia egyszer csak kiürül,
Benne az értelmet miért keresgéled?
Ebben a világban mindig van valami,
Amit a szíveddel lehet meghallani,
Ezt keresd, ezt kutasd, ez a fontos – habár
Szerencsés esetben megsúgja valaki.

Ha egyszer elérted a magyarázatot,
Ha egyszer megérted, amit jobban tudok,
Megnémulsz, barátom, megvakulsz, nem hallasz,
S örökre lezárul benned minden titok.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ÖCSÉMNEK

Ha az élet munka volna
Úgy az ára mi magunk
Ha az élet titok volna
Úgy folyton beavattatunk
Ha az élet az ész volna
Úgy az ember nem remél
Rögtön látja szelleme csak
Tartózkodási engedély
Polanski a gonosz erők
Jövője mellett tesz hitet,
Fel, testvér, csak bízzál bennem
Ismerem mindegyiket
Ha az élet pokol volna
Az erő égi adomány
Számunkra a földre hozta
Édesapánk és anyánk
Ha az élet siker volna
Mese volna, adoma
Mindenkinek pénze volna
Egészsége, otthona
Tudd szeretni a világot
Akkor is, ha mit sem ér
Lásd mindig az igazságot,
Mert tiszta vagy, Grál-fivér
Ha az élet truváj volna
– egy szerencsés pillanat –
Melyben többé nem lesz részünk

Szétaprózni nem szabad
Egészében adjuk vissza
Amit kaptunk valaha
Hiába kísért a bomba
Arafat meg Oszama

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

AZ UTOLSÓ ETAP

Globális az orgia
A művészet epizód
Ami fent van, az van lent is?
Az Internet ravasz kód
Fölkészülni! Vigyázz! Kész! R...
– Hiányzik a döntő szó –
A folyónak két partja van
Nincsen egypartú folyó...
Mióta ANYAGOT csinálunk
„Az Isten se nagyobb nálunk”
Itt az atom, gyerekek
Hasadásra, fúzióra!
De hol tartod a szemetet?
Nukleáris hulladékkal
Lesz tele a végtelen?
Ezen bukik – áll vagy bukik –
Az emberi értelem.
A végjátékban ellenfelünk:
Az osztálynélküli
Metatörténelem.

NIHIL

Ki a Halálnak nem komája,
S az életet sem viseli el –
Szanatórium a tanyája
Hová jut itt válik el.
Alszik, mint a mák virága
Ébred és máris szorong
Nem roppan-e szét álvilága –
E félelemtől lesz bolond.
Nem gondolkoznak, nem is élnek
Naphosszat nem is beszélnek,
Nem kell tévé, telefon
A csend az egyetlen vagyon.
Mit mond nekik a bolero?
Ignoti nulla cupido!

METAMORFÓZIS

Maradj, és ne félj, ha hívnak a város
Aszfaltján hervadt hártyás tulipánok!
Érezd a szélben a kozmikus nemzés
Szép ritmusát, amit kerget a nemlét.
Maradj, és szeress, ha hívnak az árnyak,
Szebbek a szónál az elnémult vágyak.
Kísérj, míg lehet az asztaltól ágyig –
Nem élünk tovább, csak a halálig...

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

ÁTVÁLTOZÁS

Az elmúlás halk, puha és szelíd,
És örökös a nincs és szüntelen.
Úgy bujdokol embertől emberig,
Hogy aki rejti, fel sem ismerem.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ÁLOM

Oly hegyekről álmodom,
Melyek Mohamedhez mennek,
S az idő állólábakon
Mögötte marad a hegynek.
Olyan korról álmodom,
Melyben fény van és erő,
S elfáradva megpihen
Oldalukon az idő...

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ÚJ-MAGYAR MÁRIA-SIRALOM

Nincs helyem sem földön-égen,
Senkinek a szerelmében
Meg nem bújhatok, mint régen
A reményben.

Nem emlékszem semmi másra,
Csak arra az aratásra.

Mikor voltam szép búzámnak
Tiszta társa.

Jaj, nagyapó, jó nagyapó!
Itthagytál, mint nyarat a hó –
Kitárt maradt teutánad
Minden ajtó.

Megcsikordul, zára csorbul,
Mélyen zengő hangod mordul:
– Ki bántja az unokámat? –
Harang kondul.

Milyen sötét lett az égbolt!
Nincs rajta tenyérnyi kék folt,
Régen volt, míg kisunokád
Tiszta, s szép volt.

Védtetek, és gyenge lettem.
Óvtatok, és eltévedtem.
Aki engem nem szeretett,
Azt szerettem.

TANÍTÓMESE

Köszájon jár a szó a békakirályról,
Ki falhoz csapta őt, a királyleányról.
Így lett a varangyból délceg királyfi!
Békaként király, embernek királyi...
Álmaink mély ölén, királyi emberek,
Játszunk szerelmet, pénzt, munkát, életet.
Csak kit varázskézzel falhoz csapnak néha:
Ébred föl, és látja: valójában béka!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

VÍZIÓ

Mért könnyes a szemed, drágám?
S a könny tovább mért folyik?
Mint harmat a virág szirmán,
Pilláidon álmodik...
Talán sötétlábú lovas
Hirdette, hogy elmúlik
A nyár... A jéghegyek havas
Hágóin nincs napsugár
Nincs harmat és nincs tavasz,
Csak a felhők raja száll...
– Volt egyszer egy szerelmem –
Sóhajt, aki arra jár
– Volt egyszer egy szerelmem –
A hegy fala visszakong
– Volt egyszer egy szerelmem –
Havas felhők könnye zsong.
Továbblép a vándor újra
Mikor a Hold fátylat bont
Meredeken visz az útja
– Volt egyszer egy édesapám –
Tör ki új sóhajban búja
– Volt egyszer egy édesapám –
Felsüvölt az éji szél
– Volt egyszer egy édesapám –
A hegy havának beszél.
– Volt, hol nem volt... de volt egyszer –
A csillag visszhangra kél
Volt, hol nem volt... de volt egyszer –

Volt egy társam... Egyszer volt...
Volt egy társam, de csak egyszer...
Tovább vándorol a holt.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A TÖLGY

Kívül kopáran, belül halottan,
Mint öreg tölgy állok, gyümölcsösben.

Köröttem a kert szedett-rakottan
Érik s elpusztul viharban, ködben.
Fák duzzadnak érett nászdalokban,
Termésük megfő az életüstben...

Csak a tölgy nem osztozik soha
Sem bánatukban, sem örömükben.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

HATALOMÁTVÉTEL

Amikor a Földünk mind' egyes gyermeke
Homlokán ott égett Káin zord bélyege,
Amikor a Sátán biztos volt: nem túloz,
Elindult hatalmát átvenni az Úrhoz.
A szeme töretlen, mindene fekete,
Elegánsan karcsú, pimasz a szelleme,
Elüt a jó öreg mennyországi körtől,
Ahol már elszoktak a hollói színtől.
„Győztem – szólt a Sátán – hatalmam akarom.”
Konfucius bólint: „Épp itt az alkalom.”
„Hogyhogy?” – hőköl a Dög, s szíve kifehérül,
A világhatalom hírértől megrémül,
Már fordulna vissza, ám az ajtó tárva,
Hívogatja az Úr fényhalottasága.
Ott fekszik Ő, színe-súlya nincs már.
De amíg VAN: mérce. „Ábel?” – kérdi a száj.
„Úgy van” – bólintanak mennyei seregek.
Szólt az Úr: „átadom a hatalmat neked.”
S az ördögre rajzol egy végső keresztet.
Aztán – volt, nincs – a Föld belereszket.
„Mi ez?” – ordít a Dög – „Aljas gazemberek!”
„De hiszen átadta a hatalmat: neked...”
Nézik szomorúan égi hatalmasok,
Mert nagy ellenfelük jócskán átváltozott.
Megőszült a Sátán. Szemében Csöndherceg.
A bénító idő szárazmalma perceg.
Bőrére a Gond ült, s festi hófehérre,
Előttük az új Úr, súlyát vesztí lépte.
Bódülni akarna, de a hangja dallam:

„Én nem ezt akartam, én ezt nem akartam.”
Letekint a Földre, az már neo-Bábel...
A sok Káin között keresne egy Ábelt,
Holott tanácsára ölte meg az Első,
De Ábellé válni Sátán-ésszel: mennykő!
„Nem! Így nem kell!” – s öngyilkos tüze gyúl.
A Sátán az Istent egy perccel élte túl.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

AZ USZPENSZKIJNÉL

Álltam Vlagyimirben északi éjszakán
Egyedül merengve sok hagymakupolán

Ölelt a magány.

Semmit sem értettem: honnan jöttem, miért,

Ha léptem az éjben ezer galamb kísért

Sírtam semmiért.

Csak a föld érdekelt, jeges földön álltam

Európai kis kabátomban fáztam.

Hazavágytam.

Azóta bennem lidércharang lobban

Ébredj és énekelj, amíg szíved dobban

Egy nő a hóban...

AHOL A FŰ IS SÍR

Nincsen távol Törökország s Európa
Csak egy ugrás őseinkhez Rodostóba
Borította sírjaikat török rózsa
Hűs szelet fúj emlékükre Máramora
Törökországi levelek – magyar próza
Néha álom, néha zene vagy mimóza
Jól gondold meg kiben bízunk hites szóra
Romok fölött kétszer számít minden óra
Egyiket mintha dicsőség forrta volna
A másik a vereségek siratója

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

PRO PATRIA

Márványváros a tenger partján

Ilona áll a romokon

Hírt vár bujdosó fiától

Bú ül a büszke homlokon.

Beszél a távolnak

Észre sem veszi

Ott áll mögötte

Férje, Thököly.

Megérinti vállát

Magához öleli

Gyógyulnak Ilona

Lelki sebei.

„Én neveltem katonának

A Rákóczi-árvát,

Kisujjából kirázza a

Csaták taktikáját.”

Egész úton a jövőt

Beszéli Thököly,

Ragyognak és bíznak

Ilona szemei.

Nem élték meg:

Kibomlottak kurucok zászlói,

De látva látták egymásban

Miért küzd Rákóczi.

ÖRÖKSÉG

Valaki lettem mikor megszülettem

Szervezett hús

Csecsszopó tudat

Balkáni hobó-lány

Apám öreg volt

Fiatal az anyám.

Ökörnyál pókháló szeder

Kölyökcsikó fiókrigó

Szótárt adott a csillagokhoz

Apámhoz soha

Mit ér az ember, ha nő

Töprengett felőlem ő.

Van hét hatalmas

Buta óriás

A hétköznapiak

Apám cigány volt

A vén cigány volt

S bölcsen feledte a vasárnapot

Lótusz bimbózott

Az aszfalt fölött

Ahová lépett a szeretőm

Feje körül méh zümmögött

És skarabeusz

Párazott a ház előtt –

Megtiltotta az örömet

Mert drága a nyár

Olcsó a szerelem

S fejest ugrott az antianyagba

Kegyetlen műszó de mai

Többet mond mint a szürke néhai
Anyám háta ívbe fordult
S hátán titkokat cipel
Van egy receptem gyermekem
Végy sok érzést
És süsd meg holdas éjen
A haja ében legyen
Értem – mondtam – értem.
Valaki lettem mikor megszülettem
Kaptam hét hétköznapot
Tiltott örömet ében éjen
Csillagfényektől meghalok éhen
Minden tavasszal
Ha nyílnak a lótoszok.

NEKROLÓG

Voltam – kevesebb, mintha lennék.

Segíts, hogy végre megpihenjék

Szívem.

Nem leszek visszajáró lélek,

Kilencszer éltem minden évet,

Igen.

Neked adom fantáziámat,

Használd, ha kell szőnyegnek, bundának:

Meleg.

Megbújik karodban, mint nemrég

Egy nevető félisten-vendég –

Gyerek.

Nekrológom: bolyongó lélek.

Végzetnyi sors, vagy sorsnyi végzet

Holtan.

Miért éltem: megértetted?

Vajon miért is kérdezted?

Voltam.

ANDORA

... volt, agyagcsom

... a fűzfákra

... a szélre

... a szélre

... a szélre

... a szélre

... a szélre

VIHARLÁMPA

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

PANDORA

Testvérem volt, agyagőszöm,
Soselátott ismerőszöm,
Ő volt minden rokonságom,
Néha anyám, néha lányom.
Nem álmodtam: hússzáz éve
Minden görög így becázte:
– Pandora, istenek szobra –
S volt egy lezárt szelencéje.
Testvéremnek nem volt teste,
Vénusz mégis irigyelte
Lelke sem volt a golyhónak,
Mégis tetszett Apollónak.
Nem volt körülötte béke.
Forradalom volt a léte:
– Pandora, istenek szobra –
S volt egy lezárt szelencéje.
Zeusz magának akarta,
Ám hatalma megtört rajta.
Gyanút fogott: szegről-végről
Félni kell a szelencétől!
Parancsot ad: hagyják szállni,
Menni, jönni – legyen bárki
– Pandora, istenek szobra –
A szelencét ki kell tártni!
És Pandora szelencéje
Zára nyílik. Ki a szélbe
Szórja tartalmát. A bánat,
Gond, betegség, öngyalázat,
Vád, gúny, irigység és bármi

Rosszat csak lehet találni:
– Pandora, istenek szobra –
Szabadon engedi szállni!
Felhők alatt, felhők felett,
Embercsorda, istensereg
Könyörgi a Földanyától:
„Védj meg minket a csapástól!”
„No, ha elég volt belőle,
– Kronosz szól – térj meg a földbe
Pandora, istenek szobra,
Szelencém bátor őrzője!”

Fedél csattan, zára kattan.
Lelkem Pandorától kaptam:
Együtt hálok minden éjjel
A másnapi reménységgel.
Ám reggelre ennek vége,
Reménytelen a lét léte,
Mint az istenek szobrának
Rosszkor zárult szelencéje.

PATAKI NOVEMBER

Folyópart, tarka cigánysorral,
Metszett pohár tokaji borral,
Szelíddé puhult téli gondok –
Veszélyes víz, hideg a Bodrog...
Sárga levelek, fehér libák
Úsznak a vár falához át,
Mohalepte öreg uszályhajó,
Rajta purdé – mesebeli manó.
Moccan a kesztyű, amint letetted,
Ezt a sálat mindig szeretted...
Ne igyál sokat... Kopog a csömör.
Gyere, menjünk... Kint hideg tündököl.
Szemedbe hideg gyűlölet lobban:
„Sosem élhetünk ennél jobban?”
Utcasor, neonfény, emberi szóval
Felidézted, bolond bordal...

Országos Széchényi Könyvtár

VILLON VALLOMÁSA

Céda volt, de én imádtam.
Tudom, ő volt a mindenem.
Sihederként már őt vágytam,
    És amikor rátaláltam,
    Nem hitte el szemem.
Egyenként lehoztam volna
    Az ég minden csillagát,
S követem, ha kérte volna –
    Égbe föl, s a poklon át.
    Lába elé raktam volna
    A föld minden aranyát,
S követem, ha kérte volna -!
    Égbe föl, s a poklon át...
Megénekeltem. Csodálta
    Dalaimban fél világ...
S követem: ha kérte volna...
    Égbe föl, s poklon át!
De ellökött. Én felálltam.
    Ő nevetett, nevetett...
Ekkor már csak tudni vágytam:
    Miért is nem szeretett?
Mikor megkérdeztem tőle,
Lefogta mindkét kezemet,
    És a szemem közé köpte:
„Unom, Villon, az eszedet!”

VIGASZTALÓ SZERELEM

Bacchus csúf és konok isten,
Égi bolond semmi más.
Zeus borból teremtetten,
Csupa trágár dal a lelke,
És a szíve kacagás.
Ő az állatok királya,
Két esetlen lópatája
Koppan – toppan, vándorol
Bacchus, az isteni bor.
Történt, hogy a vidám isten
Ariadnét megszerette,
Olyan bús és árva volt,
Mert Theseus partra tette...
Megérezte a leány,
Sohasem lesz már vidám.
Hiába sípolt a nagy Pán,
S fickándoztak a halak,
Hiába hullt virágcső
Bacchus vörös bundájából,
Pálma kókadt, és a partot
Perzselte az istenmámor:
Mégsem fakadt nevetés
Az életét megunt leányból.
Bacchust megszánta az apja.
Ariadnét megragadva
Küldené az alvilágba,
Ámde Bacchus így beszél:
„Nevem Pán, szolgám a szél,
Nincs lakhelyem köztetek,

Sem az égben, sem a mélyben,
Csavargok a mindenségben,
Lángot gyújtva, mámort nyújtva,
Köztetek égi nevem
Vigasztaló szerelem:
Ez a szerelem ma kér.
Add a lánynak sorsomat,
Örök isten-voltomat!”
Szép isten lett Ariadné,
Csillagtestű, légies.
Feltűnik ragyogó képe,
Amikor leszáll az est.
Ilyenkor a mámoristen
Legendás sípjába fújva
Muzsikál a csillagoknak,
Mókázik újra meg újra.
Koppan-toppan lópatája,
Hegyes szarvát égrehányja:
Nézi az isteni nőt.
Csupa trágár dal a lelke,
Talán ezért nem szerette
Ariadné soha őt.

MARGITSZIGETEN

Messzi múltból rezzenő kép:
Napsütötte kicsi tó,
Derűs égbolt, felhőtlen-kék,
Táj, hová nem kell a szó...
Miniatűr vízesésnek
Tövén rőt színű halak,
Tavirózsák, harmatszépek,
Csalogató bronzalak,
Szelíd fűzfák zöldje halvány –
„Nézd, a béka türkizzöld!
Ott ül, ott, a rózsá alján,
Ahol lélegzik a föld...!”
Nézem. – Ugyanaz a műtő,
Amit láttam máskor is.
Akkor úgy tűnt, mindez hűhó,
A piros hal ronda giccs.
Most rőtté nőtt karcsú testük,
És a varangy türkizzöld!
Hogy szépséget lássak bennük,
Az kellett, hogy velem jöjj...

EVOLÚCIÓ

Atombomba. Hidrogénbomba.
Neutronbomba. Etnobomba.
Négyszáznegyven háborúnak
Gyilkosai élnek vígan
De jaj a jószívű orvosnak
Bírák előtt Kevorkian
Ki szerint a jó halál minden ember joga
Üdvözlégy végre eutanázia.
Ha az ember nem dupla nulla
Végső percét maga szabja meg
Üdvözli a Jóhalál kapszula
És érte az Újtoronyba megy
Oda út csak befelé van, vissza soha
Ez a halál az élet szimbóluma.

KÉRDÉS

Modern krisztusok vívják Rómát,
Új pilátusok újra feszítenek.
Szöggel hasamban védelmezem
Beteg egykedvűségemet
Pogány hadak útja Kelettől
Mindörökre Nyugatra vitt.
Én, csak én ne lássam soha
A Cordillerák keresztjeit?

PERMANENS FORRADALOM

Maratként indultunk el,
És lettünk végül Danton.
Út nélkül rekedtünk meg
A célelőtti parton.
Éretlen jövő üvölt:
Indulj, tunya népség!
De mély az ár, mord a völgy,
S riaszt a sötétség.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

APA

Úgy él bennem,
Mint sebzett árnyék,
Gyerektipegés,
Szétszedett játék.
Nevető vállak
Völgyéből gyökerező
Sudár nyak
Nehéz simogatás
Vitriol-könnyekkel
Anonymusszá
Csiszolt nyitott seb,
Öblös kiáltás
Lelkiismeretek
Szemétdombjából
Visszavágó jószándék,
Disznósírba
Fojtott agyvelő
Apám
Napranyíló virág,
Szív a sírban.

IHLET

Olvasgattam Morgensternt
Kara vala hundusz
Ihletet merítettem
Kele dete szundusz
Polcra tettem Morgensternt
Zöki eki áj
S félbőrben is megvettem
Zülü kaffer báj

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

PARADOXIÁBAN

Te kedves dolgozószoza
Egy csokor haldoklik itt,

Illata átleng és vénít

Mint a kor.

Ha a szirmokon

Nincs sugár

Mily komor

A rózsza.

Ha kelyhében

Nincs vidám nemzőként

A zümmögő méhbogár

Meddő a virág.

Mégis, legüdébb színfolt

Sok barna könyv között.

Egyetlen élet,

Mely mellém költözött.

Hálám kísér utadon,

Mely a szemétkosárig

Tart.

À LA VIRGINIA WOOLF

Mint napkeleti hajnalnak a fények
Amely csöndes örömet varázsol
Olyan könnyű volt neked az ének
Boldog lettél a saját szobától
Tudtad, nem jut ennyi sok-sok nőnek
Akiket a kilenc múzsa pártol
Elhulltak a beteg Brontë-hölgyek
Démonerőket regénybe zárva
Életnél jobbnak érezve a földet
Meggyötört nagy Lagerlöf halála
Ki betört paripaként hánykolódik
Ám pontos alkotása mértéke-aránya
A szivarzó George Sand titka kitudódik
Asszony ő, és a Parnasszust akarja
No lám, nadrágban a nő virtuóz is
Kínlódsz: az érzés és az ész hatalma
Egyformán volt kimérve az ősi párnak
Sőt, egykor az a bizonyos alma
Előbb jutott eszébe Évának...
Rájöttél: Ádám soha meg nem bocsájtja
Hogy a tudást a nő jelölte iránynak
Nem lehetsz világítótorony, a nő világa semmi
Nem akarsz enni, sem tenni, sem lenni
Kövekkel teli zsebekkel kell a folyóhoz menni

ARS POETICA HELYETT

Tudom – mit tudok
És most azért élek,
Megtudjam egyszer:
Mennyit is érek?
Ha elértem, mire vágyom:
Mit ér akkor minden álom?
S ha a cél elérhetetlen:
Mondd, a földön mit kerestem?

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ZÁRÓAKKORD

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

A FÁJDALOMHOZ

Könyörgök
Én, a hiú és gögös ördög
Az önmagamba törődött
Minden életránc nevében
Könyörgök
Csak a fejem
Csak azt kíméld!
Ujjaimat csókolta sok férfiszáj:
Adom köszvénytalajnak.
Vagy itt van a máj:
Állítólag szellemdús és gunyoros,
De renyhe.
Mit szólnál egy kis sárgasághoz
Benne?
A gerincemet is kedveled fölöttébb.
Szerettem táncolni,
Átnevetni az estét,
S reggel
Nem jajongtam, hogy megint
Kísérleteztél a gerincemmel.
Túl sokat találkozunk mi ketten.
Ne hidd hát,
Nem tudom, mit cselekszem
Mikor felajánlom testem.
Csak a fejem kíméld.

Könyörgök
Én, a hiú és gőgös ördög
Csak a fejem!
Vesszen az öröm,
De maradjon
Az értelem.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

SZERENÁD

Álmodozott minden éjjel Hanna,
Tüzes csókról lángok karjain.
Szőke fiú hiába akarta,
Nevetett a gáláns párizsin.
Nem kellett sem komoly dán vagy angol,
S mit tudhat a néger vagy török?
Álma csak a spanyolnál csatangol,
Kinek ajkán a dal szép s örök.
„Ó, donna, donna, drága szép madonna!
Hadd fogjam meg az aranyos kezét...
Szívem csókért epekedő szomja
A számon ég, a számon ég, a számon ég!
Ó, donna, donna, drága szép madonna!
Hadd öleljem át karcsú derekát...
Ugye tudja, az remeg így, kit a
Vágy gyötör, a vágy tipor, a vágy, a vágy!”
A spanyol jött... Régen történt, régen.
Hanna ablakában gyertya gyúlt.
Ahogy kell, a Hold is süttött szépen,
Míg a csellón megremeg a húr.
Sombbreroját földre dobta hetykén,
Köpenye a leány vállain...
Szilaj dala régen vágyott kegyként
Úrrá lett a leány álmain.
„Ó, donna, donna, drága szép madonna!
Hadd fogjam meg az aranyos kezét...
Szívem csókért epekedő szomja
A számon ég, a számon ég, a számon ég!
Ó, donna, donna, drága szép madonna!

Hadd öleljem át karcsú derekát...
Ugye tudja, az remeg így, kit a
Vágy gyötör, a vágy tipor, a vágy, a vágy!”
Elmúlt az éj, elszállott az ének.
A spanyol ment, és Hanna maradt.
Szeme közé nevetett a svédnek –
Bárkinek, ki útjába akadt.
Párja most sincs. Nem dajkál csöppséget.
Múltja is emléknék szép csupán,
Hogy megengedte valaha az élet,
Így valljon a szernád sután:
„Ó, donna, donna, drága szép madonna!
Hadd fogjam meg az aranyos kezét...
Szívem csókért epekedő szomja
A számon ég, a számon ég, a számon ég!
Ó, donna, donna, drága szép madonna!
Hadd öleljem át karcsú derekát...
Ugye tudja, az remeg így, kit a
Vágy gyötör, a vágy tipor, a vágy, a vágy!”

A TEKNŐSBÉKA

Mikor Pompej romjait kiásták,
Egy kerti házban megmozdult valami.

Évezredes álmából ébredett

Egy teknősbéka.

Az egyetlen pompeji,

Aki túlélte a katasztrófát.

Megvizsgálták tudós-alaposan

És feltételezték: pontosan

Ő az a híres teknőc, akit

– Zénontól tudjuk ugyebár –

Nem érte utol gyors lábú Achilles!

Cáfolat nem volt, de kétkedés igen.

És később valóban kiderült,

A teknőc nem itáliai.

Csak ifjúkora a néhány száz év,

S voltaképp még időszámítás előtt

Hozták Rómába Hannibálék.

Nosza, becsbe került az antik jószág,

Lakhelyéhez csalta – öntudatlan –

Az egész kíváncsi Európát.

Míg unalomba süppedve ült,

S nyelte a C-14 izotópot, mint a kávét,

Továbbvizsgálták, s kiderült,

Délről szerezték Hannibálék,

Ahol teknőcünket istenként tisztelték,

De eredetét már ők sem ismerték.

Ezután csak frakkban, estélyiben

Léphetett teknőcünk elé az idegen.

Külön bunkerban őrizték, mikor

Az atomra és torpedóra éhes Szigetország
Fájó szívvel átadta egy svájci úrnak,
Három szerelvény túróért és sajteért.
Ő meg átadta lányának, Lulunak,
Aki piros masnival díszítette,
Aranyozott láncra fűzte,
És sétált vele.
A teknőc tűrte.

S mivel ismerte Berenikét, meg Kleopátrát,
Műértő szemmel figyelte a svájci lánykát,
Aki kérte:

„Csak egyszer szólalj meg,
Hálás leszek érte...!”

S a teknőc, mit azelőtt sosem próbált,
Megszólalt tiszta svájci nyelven.
Nem kevésbé bölcsét szolt, mint az Úr,
Csak tömörebbre fogta az Igét:
„Bármennyit élj, az sohasem elég!”
S még aznap pihenni tért.

Talán Badenbe, talán a Genfi Tóba –
Sajnos, hírét sem hallották azóta.

SAHRIÁR

Magas hegyeken nyílik
A havasi gyopár,
Mély tengerekben
Élnek a rákok...
– Mesét mormol a vad
Sahriár,
Seherezádék, hallgassátok! –
Az élet az, amivé teszem.
Szívemen harapások
Nyomait viselem.
Lehet, hogy bosszúm nem igazságos,
De értelmem arra kötelez,
Hogy magamnak ne hazudjak.
Seherezádénak nincs szüksége rám.
Nekem
Ő az életem,
Mert én vagyok a megalázott,
S ő feledteti velem,
Hogy az ember
Nem hasonló semmi máshoz,
Csak önmagához.
Mesét mormol a vad
Sahriár,
Seherezádék, hallgassátok! –
Bennem a szépség meghalt régen.
Azon az üressé vált éjen,
Mikor rájöttem – a Másik
(Kit feledni nem tudok)
A szerelmet szerette,

S nem engem.
Ez az átok ül szívemben.
S hogy miért vágyok
Hallgatni az oroszlánok
Változását dzsinné?
Miért érdekel az ifrit,
Akit bezárt Salamon?
Nem tudom...
Szeretném egyszer érezni:
Ezer éj erősebb, mint egy.
Szeretném ismerni a reményt,
De vágyaim megőrizhetetlenek.
Mesélj tovább Seherezádé,
Magányos lettem nélküled.
S az élet képe a mesékben
Olyan, amilyen lehetne,
S voltaképpen sose volt.
Mégfogant rajtam az átok:
Tisztán látok.
– Mesét mormol a vad
Sahriár,
Seherezádék, hallgassátok! –
A Másikat,
(Kit nem tudok feledni)
Megöltem.
Nem voltam magányos...
Senki sem hiányzott,
Bár üres volt az éj.
Jöttél, Seherezád,
Mesébe fúlt a vád...
Megtaláltalak,

S egyedül vagyok.
Létezésed által lettem
Magányos,
Azzal, hogy Más vagyok.
Magas hegyeken nyílik
A havasi gyopár,
Mély tengerekben
Élnek a rákok...
– Mesét mormol a vad
Sahriár,
Seherezádék, hallgassátok! –

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

HERÜKTIHOR

Magas kockázat gondolni rátok
Itthon maradt népem, magyarok.
Bevallom, örült vagyok, s a vízen járok,
Az istenörömtől, mert nem disszidáltok,
Idekötoznek gének, hétvezérek:
Árpád, Előd, Ond, Kond, Tas, Huba, Töhötöm.
Ők bírták a bort. Kortársnépem: részeg,
Buzogány helyett sújtanak a kések,
Gyermekálmomat már csak röhögöm –
Vagy sírok talán? Fölöttem mogyoróbokor...
Itt hallottam először, hogy hazám: HERÜKTIHOR.
Elhullt a szó. Én a Muhi-pusztán születtem
Hol összeömlik a vad Hernád és a szelíd Sajó.
Sokáig csak két kutyanévnek hitettem
Azt a két kuvaszt nagyon szerettem...
A két folyó partját felveri a gaz, s legelőin a ló sovány.
Itt fognak el minden elszánt gyilkos, betörőt, tolvajt,
Itt Luca-napkor gödröt ásnak, s belesúgják a kívánt óhajt.
Csak a Földanyában hisz a nép. Itt – győztél Koppány!
Muhin tudják: minden vezér magáért rajtuk tipor
És ősi sámándobok dobogják pénteken: HERÜKTIHOR.
Kerestem nagyapámat magyarázatért. Meghalt.
Elfeledtem, hogy nagyanyámat nem élte túl.
Apám és családja sosem volt nyugdíjas. Meghalt
Egy család. Vagy kettő? Kétezer? Aki él: selejtbe fúl.
Elment a java, bömböli Szabad Európa dátumokkal:
1919, huszonkilenc, negyvennégy, ötvenhat, hatvannyolc,
S elfog a düh: hisz te is megbuktál világeuróпамodell!
Ha semmit se ér ez az ősz ország, miért nem engeded el?

Miért kell magamat a mindenséggel mérnem?
Egy magyar költő írta ezt, s etalon mindenhol
Mint álomemberek emberi álma: HERÜKTIHOR.
HERnád – BÜKK – TIsza HORDái, pogányok közt király
Mert ki életét és vérét adja vezéreieért nyugodtan:
Azt nem győzi le interregnum, kivándorlás, viszály!
Quod erat demonstrandum, azaz bizonyítandó még:
Elpusztítható-e vagy örökkön-örökké él e nép
Történelmi szerződésektől fosztottan, megnyomorítottan...
Árpád, Előd, Ond, Kond, Tas, Huba, Töhötöm
Vérszerződést írtak, s volt itt özöntűz-vérözön
Párizssal egy szinten, a negyvennyolcadik földrajzi hosszon
Hazámban világakaratból állandósult a nyomor,
S gyermekek írják a porba vágjukat: HERÜKTIHOR.

SZIBILLÁK

Aranykorban a jó szándékú istenek
Akaratából Szibilla született,
Alakja köré legenda szövődött,
Tevékenységre állam szerveződött.
Mikor megtámadta a tíz beavatott:
A jósnő megintette az erőszakot.
„Ne tudj, ha a lelked ezt el nem bírja!”
Eltűnt, akár a köd Líbica Szibilla.
De már élt a rege: e nő halhatatlan:
Ilionban látták ismét új alakban.
Bosszúhadat vezet és porig ég Trója
Atlantisz-álmáért volt szükség: falóra.
S teremt „pillanatot” nem egyet, de százat:
Mégsem építik fel az Atlantisz-vágyat.
„Ne tudj, ha az erőd ezt el nem bírja!”
Tengerbe hullt Hellespontica Szibilla.
Később Babilonban láttak valami nőt
Aki Ázsiáról mondott egetverőt.
Kyros elrendelte: kell állami jósdá,
Ami eltereli a figyelmet róla.
A „Jönnék a perzsák!” világ-kiáltása
Lett a bátor jósnő vérbíborpalástja.
„Ne tudj, ha jellemed ezt el nem bírja!”
Perzsák harcterén halt Persica Szibilla.
A delphoi jósnő, legendás Pythia
Janus-arca miatt a népnek Delphica.
A teher-lerázás, a timokrácia
Mégsem vidám, szárnyaló demokrácia.
Nem békül meg soha gazdaggal a démosz:

Tanul új jósigét athéni stratégosz!
„Ne tudj, ha a szíved ezt el nem bírja!”
Méreg által pusztult Pythia Szibilla.
Sámos szigetén száll híre Sámiónak
Nagy beavatója a számok tanának.
Tanítványai a pythagoreusok
Tanítványai a számoszi papok.
Közülök vált ki a Számok Örök Öre.
Első alkimista – tanát kapta: Tőle.
„Ne tudj, ha a hited ezt el nem bírja!”
Elaludt csendesen Sámia Szibilla.
Legnagyobb játszmája az etruszk Cumaeban:
Száz alakban lakik és ír száz barlangban.
12 könyvet ad. Tarquinius léha -
Nőt komolyan venne, arra nem volt példa.
A Szibilla éget. Egy könyve marad csak.
(Michelangelo látja „boldogtalannak”)
„Ne tudj, ha erkölcsöd ezt el nem bírja!”
Kővé vált a szobor – ma Cuména Szibilla.
Iszonyú földrengés közt Szicíliában
Krysis-asszony jelent meg Chymérában.
Arca nem látható, örök gyolcs takarja,
Ám szeme mögüle a csontokat marja.
„Félj! – kiáltja. – Félj, megvan minden okod!
Aki hatalmat bír – mindig elátkozott.”
„Ne tudj, ha a múltad ezt el nem bírja!”
Az Etnába ugrott Kiméra Szibilla.
Vajon, meghalt-e, vagy újra átváltozott?
Midas sírjára egy pásztor: nőt álmodott,
Ki hol volt, hol nem volt, éppúgy, mint egy titán.
Átláttak a testén, akár könnyű szitán.

Tanítása rejtély. Gigantomachia.
„Nem isten, nem ember: Gigász a föld ura!”
„Ne tudj, ha jelened ezt el nem bírja!”
Oltárán vált fénné Phrigia Szibilla.
Azt hinné az ember, most végképp föladta,
Hisz többezer éve küzd az istenadta.
Cannae újra látja. Ő a canni Néma.
Egy-egy falevélen egy-egy szava: téma.
Keresik: mit jelent? Ekkor jön Hannibál.
Birodalomnyi nép, szenátus vészt kiált...
„Ne tudj, ha a jövőd ezt el nem bírja!”
Elszáradt – mint levél – Cannaei Szibilla.
Az idő sodrában ím ott ül a császár.
Agrippiára néz, ingerli a zárt száj.
Kétely-jóslat miatt fogságra ítélték:
Csak államhoz szólhat. Máshoz szólni vétség.
„Királynőt ölni nem kell félnetek jó lesz”
Hol itt a hiátus? Hogyan érthető ez?
„Ne tudj, ha helyzeted ezt el nem bírja!”
Galambként égbe szállt Agrippia Szibilla.
Állítják: tűzlelkű Triburtina is ő.
Egykor néptribunokat tanított e nő
Triburtina durva, szófukar, kegyetlen,
De megváltást jósol, s Megváltót kereszten.
Titkon felkeresik napkeleti Vének...
E jósnőt számontartják a keresztények.
„Ne tudj, ha türelmed ezt el nem bírja!”
Hóhér által halt Triburtina Szibilla.
Az utolsó pogány, Julius Apostata
Udvarában ölt testet Erytreia.
Unott, érdektelen, kiábrándult elme,

Egész életében a Könyvet kereste,
Melyben mindentudást írt le balgán egykor,
Amikor még hitte: eljöhet a jobb kor.
Megértve: tudását senki el nem bírja
Örökre eltűnt az utolsó Szibilla.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A TEMPLOM LÉPCSŐJÉN

Zuhog az eső, de nem bánom,
egykori iskolám előtt tocsogok
Odébb a templom, mely előtt
minden nap elmegyek a városba.
Lépcsőjén valami rongycsomó.

Megmozdul. Egy tacsó!
Kopottsárga, madárcsontú kutya,
sárosan reszket. Egyik mellső lábát
felemelve tartja, mint a koldusok.
Szemében elviselhetetlen szomorúság,
sok-sok megválaszolatlan kérdés.

Egy rezzenettel fordul felém.

Szeme tanácstalan:

„Látod, mit tettek velem?”

Lehántom ázott rongyát.

„Na, gyerünk, öregem.”

Bundámat koszolja kis teste,
súlya semmi, kontaktus semmi.

A család vidáman fogadja,
fürdetik, etetik, s ő hagyja.

Nevet keresek neki
kontaktus semmi.

Elalszik a kandalló előtt,
miközben anyám simogatja.
Halkan, hogy föl ne zavarják
elhangzik temérdek kétely...
Lehet, hogy beteg. Föltétlenül
lássa orvos. Hívjuk azonnal.
Jön s megnyugtató: nem rühös,

nem rákos, nem beteg. Fáradt.
Kap erősítő injekciót hármát.
Többet eszik, kevesebbet alszik.

Kicammog a kertbe.

Ott néhány puszpángbokorból
kör van, ide fekszik napozni.

De csak akkor nyúlik el, ha
viszem a hokedlit, sámlit, írógépet,
a kattogás megnyugtatója. Vakkant.

Azt hittük, néma, s most úgy
köszöntjük hangját, mint csodát,
amit a tavasz hozott.

Azt hittük, fiatal, de idős volt,
piciny fején kifehérült a szőr.

„Öregem” maradt a neve.

Ha sétálni mentünk, elfáradt,
megálltunk a téren, melyen
zöld paplanként terült el a fű:

„Öregem, – keress nekem négylevelű
lóherét” – mondtam, és ő
nekiindult, orrával bökölte
a növénytakarót, majd megállt,
rámnézett s vissza, míg odamentem,
s ott volt a négylevelű.

Néztem rá dermedten.

Így járhatott Poe a hollóval.

„Ki vagy te?” – kérdeztem,
mily lappangó reinkarnáció?!

Öregem szemében több a mosoly.

A család versenyben áll
ezért a mosolyért.

Öregem megismeri az autót,
a vonatot másodosztályon
– elsőben nem szabad kutyával utazni. -
„Ez nem kutya, ez egy E. T. -
földönkívüli vendég” -
mondják a gyerekek meggyőzően,
de a kalauz kitart amellett,
hogy a földönkívüliek is
utazzanak másodosztályon.
Öregem hallgatott zenét,
különösen Beethovent szerette,
s karácsonykor az Örömóda
hangjainál örökre elaludt ölemben.
Urnáját elástuk a puszpáng-körbe,
köré négylevelű lóheréket ültettünk.
Tíz hónapig volt nálunk,
húsz éve sem tudjuk elfeledni
a kutyát a templom lépcsőjén.

A PIPA

Én a pipa korszakában éltem,
Nem hittem soha és nem reméltem.
Sztálin elvtárs pipába zárt,
Szeretnék végre kitörni már.
Pipába zárva vagyok a füst,
Nem tudok kitörni mint lángesz.
Vannak még sokan áldozatok -
A végső órán mind rázta a sokk.
Nem mondhatom, hogy föltámadok,
Mert pipavilágban halott vagyok.
Érzed-e azt, ha pipafüst száll
Jel arra: „El kéne számolni már!”
Én a pipa korszakában éltem,
Nem hittem soha, és nem is reméltem...

ELLENE MONDOK

Mire megöregszel, nem érdekel Spengler,
És Wagner zenéje többé már nem mérce.
Gogh vászna színtelen, szerelmed szívtelen,
Ebéded sótalan, az estéd szótalan,
És aminek rabja a fiatalabbja -
Hogy érték is volna, mi sem indokolja.
Öregedő szem, fül,
Egyre jobban renyhül,
Semmi dal vagy móka,
Minden fikció!
Lelked azért káosz,
Mert nem lehetsz Phárosz,
Túlkevés a főka,
Sok az eszkimó!

BÚCSÚ

Sosem tér vissza a Holló
Mert az Éjhez nincs hasonló
És jobb oktan szeretni
Mint okokkal könyörögni
Búcsúzom a barátoktól
Naptól Holdtól csillagoktól
Búcsúzom a gyertyafénytől
Fehértől és feketétől
Villanás volt ez az élet
És most máshol várlak én
Sirályokkal hív a tenger
Korallokkal mély ölen

ÉGADTA VILÁG

Juhász Gyula – Remix

Majd ha innen örökre elmegyek,
S lelkemet magába fogadja az ég,
Hiányozni fognak a nagy hegyek -
Szeretnék néha visszajönni még.
Lehet, hogy a Styx foglya leszek,
S hiába használom sötét vizét,
Árnyam újra építi testemet -
Szeretnék néha visszajönni még.
„Ó, én senkit se háborgatnék,
Szelíd kísértet volnék én nagyon,
Csak megnézném, hogy kék-e még az ég
És van-e még magyar dal Váradon?”
Hasztalan énekel angyalsereg,
Világ árváját sorsa veri szét,
Sorra lehajolnak az emberfejek –
Szeretnék néha visszajönni még.
Igen, belátom az igazságot:
Megszerettem a test húsbörtönét.
Nem istenkísértés kívánságom:
Szeretnék néha visszajönni még.
Hiszen nem ment el örökre tőlünk
Adta a visszatérés ígéretét.
Csak a mindentudás érti a szót:
Szeretnék néha visszajönni még.

UTÓSZÓ

Országos Széchényi Könyvtár

Kálmán Mária költészetéről

ESSZÉ

Kálmán Mária a kevés szavú, rejtőzködő költőkhöz tartozik: nem elsősorban önmagát, saját benső világát zárja verseibe, sokkal inkább a világ-egészre irányul figyelme, s az ember / a nemzet / az emberiség sorsa, léthelyzete izgatja. Életszemléletét nem annyira ösztönvilága, női érzelmi-indulati hullámzásai alakítják, mint inkább intellektusa. Távolságtartóan szemléli az életforgatagot, amelyben – látásmódja szerint – csak a történelmi/társadalmi keretek változnak korról korra, de maguk az emberi alapviszonyok, az ember társadalmi kiszolgáltatottsága alig-alig.

Ezért kedveli az ezredfordulón elterjedt új műfajt: a remix-verseket. Korábbi nagy költőink „álarcába” bújva, a tőlük átemelt vendégszövegek, utalások, akár egész sorok beépítésével a saját maga vers-konceptiójába, de megtartva az eredeti strófa- és rím-szerkezetet, tárja elénk a jelenkori viszonyokra vonatkozó felismeréseit. Hiába minden változtatási szándék – a múlt „utolér” bennünket: „más név alatt a végzet ugyanaz” (ahogy Madách mondta volt). A társadalmi csapdahelyzetek, torz emberi szituációk mindig ismétlődnek – amint erről már a mitológia ősképei is sok mindent elárultak; a modern korban még inkább tapasztaljuk. A remix-versek – kapcsolatot teremtve a különböző korszakok között – tudatosítják az olvasóban, hogy évszázadok során alapproblémáink mitse változtak.

Poétáink a XV.-XVI. században éppúgy ostorozták a jelent, sóvárogták a „szebb jövőt”, mint ma. Prédikátor-költőinktől Balassin – Zrínyin – Csokonain – Berzsenyin át a reformkor nagyjaiig (Kölcsy – Vörösmarty – Arany – Petőfi), s aztán a kiegyezéstől Trianonig (a nagy Nyugat-nemzedék), majd Trianon óta napjainkig minden költőnk lázadt a maga módján, a saját vérmérséklete szerint az immorális Hatalmasok, a társadalmat megrontó pénz- és érdekszövetségek, a perifériára szorítottak, nyomorba taszítottak iránti közöny, részvétlenség ellen. Kálmán Mária remix-verseinek többsége korábbi költőink klasszikus műveinek átértelmezésével új asszociációs körbe vonja a híres költeményeket, szembesítve bennünket korunk brutális értékvesztettségével.

Egyik legfontosabb, mához szóló üzenete a Nemzeteszme – Emberezsme c. remixben van elrejtve, amelyben az immár másfél évszázada nem lankadó népi-urbánus polémiát parodizálja (Arany: *Kozmopolita költészet és Reviczky: Kozmopolita költészet?* c. versei alapján). Azóta is a két tábor ádáz küzdelmet vív egymással – a nemzet egységének rovására. Holott „Valamennyi kultúrhérosz / Valamennyi nemzeté / Valamennyi művész lelke / Valamennyi emberé!” – inti mindkét felet. Majd az Idő eldönti, melyik félnek mennyiben volt igaza, s azt is, hogy kinek az életműve marad fenn a másból. A Bornemisza Péter-remixben (Költői kérdés) múlt és jövő szorítójában vergődő „édes hazánk” áldatlan sorsát siratja: „Elmúlt két évezred, itt van a harmadik, / Benne Mammon isten élre lopakodik... / vajon mért bántanak, áldott Magyarország?” Lévy József megrendítő Mikes-versének modorában pedig a hazából elűzöttek sorsán kesereg: „Júdása lett mára magyar a magyarnak / Pörgő falevele villanó viharnek / Házából kilökve / Hullás lesz a röpte / Befogad Rodostó / Világtervhez igazítja, szorítja / Hontalanul túlélésre tanítja / Barcelona, Oslo” (Mikes ma).

A negatív társadalmi jelenségeket ironikus képekben idézi meg. Vörösmarty Országháza c. költeménye ma is aktuális – bár „a hazának van már háza”, „fiainak nem hazája” ma sem: „Képviselő mulat benne, / mintha kabaréban lenne” (Új emberi jogokat!).

Az Eötvös József-remix a hajléktalanokról (Megváltás), vagy a József Attila-parafrázis napjaink nyomorgó százezzeiről (Mit érlel?), a Babits-remix (Hiába), s a Szabó Lőrinc versére rímelő költemény (Anyagcsapda) vajon nem érvényesek-e ma is? Távolabbra tekintve, világszerte is csak a nyomor, éhínség, háborúskodás mindenütt – így Petőfi verse (Akasszátok fel a királyokat!) nyomán az állandó helyi háborúk, a terror-támadások ellen mozgósít: Számoljátok fel a hadibázisokat!

A II.-III. ciklusba a személyesebb versek kerülnek, amelyekből a lírai én benső világára is fény derül. Szembenézve sorsával, a költőnő mitológiai szimbólumokba rejti léttapasztalatait, maga-magának is alig-bevallott érzelmeit. A lelki magány, a társ hiánya áthatja költészetét. Ifjúkori szerelme korán eltávozott (először hazájából, '56-ban; csakhamar az élők sorából is). A 16 részes Tantalusz-ciklus mintegy szonettkoszorút fon „örök-örökül” a halott kedvesnek. A Tantalosz-mítoszt az Orpheusz-mítosszal vegyítve, a lírai én bejárja az Árnyak Birodalmát, hogy rátaláljon halott szerelmesére. Ám az Árnyék nem enged. Így Tantalosz-asszonyként nincs más választása, mint beletörődni a Végzet hatalmába: „Csak egyszer tudtam szeretni, / s egyszer sem tudok feledni”.

Ma már nem evilági találkozásra vár (Vízió). Ő, aki egy életen át hű maradt Kedveséhez – voltaképpen önmagához volt hű mindvégig (Nekrológ).

A mitológiai alakok közül Kálmán Mária Pandorát, a Viszály istennőjét érzi magához a legközelebb állónak, „lelki rokonának”, „agyagősenek” – aki egykoron uralni tudta az

egymással ellenséges „hatalmakat”, s megfékezte az egymásnak feszülő erőket (Pandora). Az istenek-istennők versengtek szelencéje birtoklásáért, hisz ki-ki a saját szolgálatába szeretne volna állítani a titkos erőket; de amikor Pandora – Zeus parancsára – végre kinyitotta, s a békétlenség, a zűrzavar szellemei kiszabadultak és rájuk rontottak, mindnyájan könnyörögni kezdtek: zárja vissza őket szelencéjébe. Végül Kronosz, a mérhetetlen Idő parancsára Pandora bezárta a szelencét – de ekkor már késő volt: az elszabadult Viszályt soha többé senki nem tudta megfékezni.

A női talentumnak a férfi-talentumtól merőben eltérő jellege is sokat foglalkoztatja Kálmán Máriát. A nő sajátos pszichikai látásmódjával, empátia-készségével, intuitívabb lényével nehezebben tud magának érvényt szerezni a művész-világban; így a nő-költők közül sokan ironikus távolságtartással tekintenek önmaguk léthelyzetére, a férfiétől különböző autonóm intellektusukra. Az alapvető létkérdésekre adott válaszaik is eltérnek a férfiakétól. Így hát sorsuk többnyire a „különcöké”, s gyakran tragikus: „Elhulltak a beteg Brontehölgyek / Démon-erőket regénybe zárva / életnél jobbnak érezve a földet. // Meggyötört nagy Lagerlöf halála. //...// A szivarozó George Sand titka kitudódik: / Asszony ő s a Parnasszust akarja. / No lám, nadrágban a nő virtuóz is”. Virginia Woolf, a XX. század egyik jelentős női intellektusa, akit „független” életvezetése miatt mindenki különcnek tartott, s Orlando c. (ma már világhíres) regénye miatt valósággal megbélyegezték – megalázott helyzetéből levonta a következtetést: „Nem lehetsz világítótorony, a nő világa semmi / Nem akarsz enni, sem tenni, sem lenni / Kövekkel teli zsebekkel kell a folyóhoz menni” (A’la Virginia Woolf).

A viszonylag rövid, tömör záró ciklus szimbolikusan összegzi mindazt, amit a lírai én a korábbiakban önmagából

feltárt. A női talentum végzetes sorsjelképei Kálmán Mária szemléletében a Szibillák – akik igazmondó nyíltságukkal, bölcs jóslataikkal ősidők óta alakították-befolyásolták a történelem menetét, formálták kimagasló államférfiak, egész dinasztiai sorsát. Osztályrészük mégis mindenkor a számkivetettség, az üldöztetés, gyakorta a természetellenes halál volt. A költő nem „meséli el” történetüket, hanem egymásba hurkolódó tercinák sorában – mind a 12 Szibilla legjellegzetesebb vonásait, történelmi szerepét kiemelve – futtatja végig sorsukat az Időben. Emléküket mitikus toposzok őrzik: ugyanazon szituációk foglyai voltak mindannyian. A Hatalom emberei igazmondásukért ellenségnek tekintették őket – hiszen uralmuk múlandóságára kaptak tőlük figyelmeztetést. A Szibillák ezoterikus érzékenysége, páratlan emberismerete messze földről vonzotta a „titkos tudásra” szomjazókat; s mivel jövőndőlésük többnyire be is teljesült – a „fekete mágia” sötét bűnében marasztalták el őket. Csakhogy a Szibillák – átívelve az idő-szakadékokat – koronként újjászülettek, s más-más nevet, alakot öltve, továbbadták egymásnak az „isteni” tudást. A sok-sok üldöztetés következtében végül mégis megkopott mély életismeretből fakadó lényeglátásuk. Az utolsó, a 12. Szibilla a IV. században, Julianosz apostata udvarában öltött testet, Erytreiaként – s egész életében a Könyvet kereste, amelyet ő írt az etruszk időkben, Cumenae Szibilla néven. Persze nem találta, s ekkor megértette: „Tudását senki el nem bírja / így örökre eltűnt az utolsó Szibilla”.

Bár korunk „süket” az ilyen típusú lírára, mégis fontos, hogy minél többen megismerhessék: kiemel bennünket a köznapok érdekvilágából. Az író a társadalmi valóság leleplezését drámáira, regényeire bízta, feltárva bennük a feltartóztathatatlan katasztrófa felé mutató folyamatokat.

Hiszen ő komolyan veszi, hogy az ember/iség/ maga felelős sorsáért, jövőjéért, s szabad döntésén múlik, hogy a „Jót” avagy a „Rosszat” választja-e? Vagyis rajta múlik „örök élete”, avagy pokolbéli pusztulása.

G. Komoróczy Emőke
irodalomtörténész

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

TARTALOM

SAKK MATT

Nemzeteszme, embereszme	7
<i>Arany-Reviczky - remix</i>	
Új emberi jogokat	9
<i>Vörösmarty - remix</i>	
Hiába	11
<i>Babits-remix - Rap-változat</i>	
Mit érlel	12
<i>József Attila - remix</i>	
Megváltás	14
<i>Eötvös József - remix</i>	
Mikes ma	16
<i>Lévay József - remix</i>	
Anyagcsapda	18
<i>Szabó Lőrinc - remix</i>	
Merengések az írásról	21
<i>(Vajda, Babits, Tóth Árpád, Ady, Arany, Szabó Lőrinc)</i>	
Számoljátok föl a hadibázisokat!	25
<i>Petőfi - remix</i>	
Áldozat kell	27
<i>Ady - remix</i>	
Reménysugárszennyezés	28
<i>Csokonai - remix</i>	
Költői kérdés	31
<i>Bornemisza - remix</i>	

Városrendezés	32
Az elitállamiság megállítására	33
<i>Batsányi – remix</i>	
A hely szelleme	32
<i>Kölcsey – remix</i>	
Isten éltesse!.....	34
A reformáció genfi emlékműve előtt	36
<i>Illyés Gyula nyomán</i>	
Küldetés.....	37
In Memoriam Antall József.....	38

ÚT ELŐTTEM, ÚT A HÁTAM MÖGÖTT

Pasziánsz	41
Tantalusz-ciklus.....	42
Derítő.....	52
Halott kedvesemnek	53
Szerelmem	54
A Tabánban	55
Türelmjáték	56
Öcsémnek	59
Az utolsó etap	61
Nihil.....	62
Metamorfózis.....	63
Átváltozás.....	64
Álom.....	65
Új-magyar Mária-siralom	66
Tanítómese.....	67
Vízió.....	68
A tölgy	70
Hatalomátvétel	71

Az Uszpenszkijnél	73
Ahol a fű is sír	74
Pro Patria.	75
Örökség	76
Nekrológ	78

VIHARLÁMPA

Pandora	81
Pataki november	83
Villon vallomása.	84
Vigasztaló szerelem	85
Margitszigeten	87
Evolúció.	88
Kérdés	89
Permanens forradalom	90
Apa	91
Ihlet	92
Paradoxiában	93
A' la Virginia Woolf	94
Ars poetica helyett.	95

ZÁRÓAKKORD

A fájdalomhoz	99
Szerenád.	101
A teknősbéka	103
Sahriár	105
Herükthor.	108
Szibillák	110

A templom lépcsőjén.....	114
A Pipa.....	117
Ellene mondok	118
Búcsú	119
Égadta világ.....	120
<i>Juhász Gyula – remix</i>	

UTÓSZÓ

Kálmán Mária költészetéről – esszé	123
<i>G. Komoróczy Emőke irodalomtörténész</i>	

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

A Hét Krajcár könyvei

1993

Móricz Zsigmond: *Hét krajcár*, elbeszélések, reprint

Tamási Lajos: *Hazatérés*, válogatott versek

Benke László: *A kihalt játszótér*, válogatott versek

Varga Domokos: *Kutyafülűek*, novellák – **Varga Domokos György:**
És így tovább..., szociográfia (Apja és Fia munkája egy kötetben)

1994

Szabó Pál: *Tiszta búza*, válogatott novellák

Kuczka Péter: *Út a folyóhoz*, válogatott versek

1995

Benke László: *Gyalogos riportok*

Gergely Mihály: *Mi, gyalogrendűek, korkép betven jegyzetben*

Molnár Zoltán: *Veszélyek és megfontolások*, válogatott novellák

1996

Vérrel virágzó 1956, negyven magyar költő versei,

szerkesztette: **Benke László**

Dékány Kálmán: *Árnyékgyár*, regény

Szeberényi Lehel: *Levelem küldöm inkák országából*, útirajz

Komoróczy Emőke: *Arccal a földön a huszadik század*, tanulmányok

1997

Varga Domokos: *Tisztelt család -om, -od, -ja*, pedagógiai esszé

Dékány Kálmán: *A szerelem tornácán*, elbeszélések

Dékány Kálmán: *Diákvér, Az úrilány lovagja*, két kisregény

Somogyi Imre: *Kert-Magyarország felé*, szociográfia

Karácsony Sándor: *A cinikus Mikszáth*, esszé

Ünnepeink – műsorokra, köszöntőkre készülők könyve, szerkesztette:
Varga Domokos

1998

Kuczka Péter: *Határvidék*, tanulmányok

Harc és játszma, a Nagy Lajos Társaság antológiája, szerkesztette:
Szerdahelyi István

Szabadság és halál 1848-49. Szem- és fültanúk híradásai,
szerkesztette: **Varga Domokos**

Piros és fekete, válogatott versek a reformkortól napjainkig, szerkesztette:
Benke László

Gergely Mihály: *Bruegel varázslatai,*
esszé, színes és fekete-fehér képek

Világvégi palota, versek, szerkesztette: Erdélyi Erzsébet és
Nobel Iván

Varga Domokos: *Ritkaszerű magyar népmesék*

Molnár Géza: *Hózápor Budán*, válogatott novellák

Kuczka Péter: *Az utolsó kenet*, válogatott novellák

Bárány Tamás: *Kis magyar irodalomtörténi*, válogatott paródiák

Dékány Kálmán: *Toronykiáltás, Edzésben*, két kisregény

Derzsi Sándor emlékkönyv, szerkesztette: Derzsi Ottó és
Varga Domokos

Tóth Endre: *Gyermekkorom krónikája*, emlékezések

1999

Anyanyelv, világnyelv – Bábel, szerkesztette: Gergely Mihály

Varga Domokos: *Ritkaszerű magyar népmesék* 2. kiadás

Dékány Kálmán: *A szív vására*, novellák és színmű

Katkó István: *Tabló babérlevelekből*, portrék

Kopré József: *Móricz Zsigmond „mindenese” voltam*, emlékirat

Varga Domokos: *Nem születünk szülőnek*, pedagógiai esszék

Kuczka Péter: *Seregek Ura*, versek

Kuczka Péter: *A torony*, vers

Dékány Kálmán: *Nőkön innen és túl*, regény

Magvető *A magyar irodalom élő könyve*, szerkesztette: Móricz Zsigmond

2000

Varga Domokos: *Édesanyám sok szép szava*, regény

Bárány Tamás: *Zsibvásár*, versek prózában, félpercesek

Kadosa Árpád: *Károly-laktanyától a Don-kanyarig*, emlékirat

Ünnepeink – műsorokra, köszöntőkre készülők könyve,

2. átdolgozott kiadás, szerkesztette: **Varga Domokos**

Ákody Zsuzsanna: *Földanyácska gyermekei*, regény

Dezséry András: *Szabadítsatok meg az emlékeimtől*, emlékirat

Hendi Péter: *Rekviem egy jogászért*, novellák, színművek

Kádár Ferenc: *Levette kezét rólunk a Teremtő*, versek

Benke László: *Sértők és sérültek*, regény

2001

Varga Domokos: *Íróiskola – Tollforgatás mesterfokon*, esszék

Varga Domokos: *Tisztelt család –om, –od, –ja*, novellafüzér

Gergely Mihály: *Ébredj, emberiség! röpirat betven kiáltásban*

Gergely Mihály: *Vége a MŰVÉSZETnek? Avagy:*

miért csiszolták a kőbaltákat? – esszék

Csontos Gábor: *A boldogság korlátai*, elbeszélések

Siklós László: *Részeg halak*, regény

Benke László: *Halálig szomjazom*, versek – *Szélvízvölgye*, mese

Szalay Károly: *Fancsaliságok*, publicisztika

Molnár Géza: *Trombi, a kiselefant*, mese

Nagy Mihály Tibor: *Szomjazó madár*, versek

Ünnepeink – műsorokra, köszöntőkre készülők könyve,

szerkesztette: **Varga Domokos**, 3. kiadás

2002

Varga Domokos válogatott művei:

Víg játék – végjáték, búcsúkötet

Kutyafülűek, novellák

Ritkaszép magyar népmesék

Európa születése, esszé

Herman Ottó, regény

Fiúkfalva, regény

Bárány Tamás: *Államcsíny Paránában*, satírikus regény

Győrffy László: *Pásztázó, magányerőből*, publicisztika

Bistey András: *A képviselő vidékre megy*, novellák

Illés Lajos: *Az Új Írás hőskora*, Irodalmi történetek, emlékezések

2003

Benke László: *És hirtelen leszáll az este*, *Öregek menedéke*,
szociográfia

Bokor Levente: *Aranylázálom*, válogatott versek

Szalay Károly: *Fintorgások*, publicisztika

Molnár Géza: *Lángoktól ölelve*, regény

Bárány Tamás: *Rákóczi zászlai*, regény

Gergely Mihály: *A Kozmosz 15. törvénye*, fantasztikus regény

Csongor Rózsa: *A fekete hárászkendő*, novellák

Szőke Kálmán: *Szavak a némasághoz*, válogatott versek

Csák Gyula: *Egy május fejfájára*, válogatott novellák és kisregény

Varga Domokos: *Ritkaszép magyar népmesék*, 4. kiadás

Varga Domokos: *Nem születünk szülőknek*, pedagógiai esszék

Varga Domokos: *Víg játék – végjáték*, búcsúkötet

2004

Varga Domokos: *Kamaszkrónika* – vallomások és tünődések

Varga Domokos: *Ritkaszép magyar népmesék*, 5. kiadás

Szuly Gyula: *A Krisztinaváros lovagjai*, regény

Nagy István: *Aki lemaradt a hajóról*, válogatott novellák
Gergely Mihály: *Az artista balladája*, a szerző válogatása életművéből
Szalay Károly: *Arcok törött tükörben*, regényes portrék
Illés Lajos: *Irodalmunkkal Európában*, tanulmányok, emlékezések
Marafkó László: *Kukkoló*, kisregény
Sulyok Katalin–Siklós László: *Macska-életthalálharc*, regény
Tóth Endre: *A világ végén*, válogatott versek

2005

Benke László: *Veszteség*, válogatott versek
Ünnepeink – műsorokra, köszöntőkre készülők könyve,
3. átdolgozott kiadás, szerkesztette: **Varga Domokos**
Csanádi Imre: *Hajnali káprázat*, szerkesztette: Alföldy Jenő
Tamási Lajos: *Keserves fáklya*, válogatott versek,
szerkesztette: **Benke László**
Monár Géza: *Csúcsok és szakadékok*, önéletrajzi regény
Varga Domokos: *Kamaszkrónika*, vallomások és tűnődések
Varga Domokos: *Édesanyám sok szép szava*, *Kis magyar századelő*,
regény, 2. kiadás
G. Komoróczy Emőke: *A szellemi nevelés fórumai*, *Kassák Lajos*,
Tamási Lajos, *Kárpáti Kamil körei*, tanulmányok
Borbély László: *A lándzsa Longinusa*, *Az utca napos oldalán*, két kisregény
Csontos Gábor: *A Hortobágy szélén*, *Nádudvari beszélgetések*

2006

Vargha Gyula: *A végtelen felé*, válogatott versek és fordítások,
szerkesztette **Mészöly Dezső**
Konczek József: *A tájjal maradtam*, versek
Iszlai Zoltán: *A leányzó fekvése*, novellák
Ferdinandy György: *Chica – trópusi lány* – szociográfia
Alföldy Jenő: *Templomépítők*, tanulmányok, kritikák
Gombár Endre: *Hangyabáború*, ifjúsági regény

Vérrel virágzó 1956 – ötven magyar költő versei – második,
bővített kiadás, szerkesztette: **Benke László**

2007

Gergely Mihály: *Hatalomvágy–balálveszély*, naplórészletek, versek

Baán Tibor: *Papírmózi*, válogatott versek

Gáll István: *A napimádó*, regény

Marafkó László: *Litera-túra*, cikkek, tárcák, interjúk

Benke József: *Az ó- és középkor egyetemei*, művelődéstörténet

2008

Kiss Dénes: *Hódoaltság*, versek

Koncsek József: *Formáért sóvárgó*, versek

Baán Tibor: *Fékezett habzás* – jegyzetek és kommentárok

Borbély László: *Üzenet a ringből*, novellák

Illés Lajos: *Az író magántörténelme*, emlékezések, krétarajzok

Verzár Éva: *Mire megvirrad* – mai székely balladák

Varga Domokos: *Ritkaszerű magyar népmesék*, 7. kiadás

Benke László: *Otthonkereső*, regény

2009

Móricz Zsigmond: *Szegény emberek*, válogatott novellák,
szerkesztette: **Benke László**

Varga Domokos: *Kutyafülűek*, novellafüzér

Baán Tibor: *Konstelláció – Kollázsok és haikuk* –

Zsila Ágnes: *Sötétségre ébredve*, regény

Ákody Zsuzsa: *Zazi – Történet egy szerelemről* – regény

2010

G. Komoróczy Emőke: *A „tűrt” és „tiltott” határán*

Az elmúlt félszázad háttérbe szorított alkotóiról, tanulmányok

Baán Tibor: *Nagylátószög* – kritikák –

Egy homo politicus itthon, Európában és Amerikában –

Kovács Imre élete és munkássága – szerkesztette: Molnár M. Eszter

Gittai István: *Sóhajobelisk, versek*

Jasper Gyula: *A mindenség határán, versek*

Saáry Éva: *Olajtornyok az Egyenlítő alatt, emlékezések*

Prohászka László Máté: *Mikor a fűrészgépek*

a madarak nyekvét kívágták, versek

Gazda József: *A megpecsételt vég – Kilencven év Erdély földjén – interjúk*

Kesselyák Péter: *Túl a Kinai Nagy Falon, emlékirat*

Bozók Ferenc: *Rubintpirosat visz a nyárba, versek*

2011

Gazda József: *A harmadik ág – Magyarok a szétszóratottságban,*

I. kötet: Az idők árján, II. kötet: Fél száz ország, sorsszociográfia

Baán Tibor: *Visszajátszás, versek*

Benke László: *Az Élet szereleme, versek*

2012

Baán Tibor: *Gyűjtemény, versek*

Tertinszky Edit: *Rádiós emlékek – olvasmányélmények*

Gődény Endre: *Tájékozás a tájban, Szellemi-lelki révkalauz*

Gazda József: *A harmadik ág, 2. bővített kiadás, – Magyarok*

a szétszóratottságban, I. kötet: Az idők árján, II. kötet:

Fél száz ország, sorsszociográfia

2013

Székely Dezső: *Amíg szól a harang, válogatott versek*

Kálmán Mária: *Drámák*

Bozók Ferenc: *Kortársalgó – Beszélgetések*

XXI. századi magyar költőkkel

Benke László: *Hová lett aranytrombitád? – válogatott versek*

Borbély László: *Feszület a ring felett – novellafüzér*

Varga Domokos: *Édesanyám sok szép szava – Kis magyar századelő,*
regény, válogatás Varga Domokos életművéből

2014

Somogyi Imre: *Kertmagyarország felé*

Rák-könyvecske, útmutatás az okossággal ellenkező gyermeknevelésre,
illusztrálta **Kurdi István**

Pomogáts Béla: *Varázskörben,* tanulmányok és előadások

Baán Tibor: *Szénszüret,* versek

Prohászka László: *Tejútra néző ablak,* versek

Varga Domokos: *Ritkaszerű magyar népmesék,* válogatás
Varga Domokos életművéből

Kálmán Mária: *Zsarát,* válogatott versek

*A kötetek megrendelhetők a 06-20-574-05-45-ös telefonszámon,
a Hét Krajcár Kiadó címén, levélben és személyesen: Benke László,
Magyar Írószövetség 1062 Budapest, Bajza u. 18.,
e-mailen: hetkrajcar@t-online.hu
honlapunkon: www.hetkrajcar.hu*

Kálmán Mária a kevés szavú, rejtőzködő költőkhöz tartozik: nem elsősorban önmagát, saját benső világát zárja verseibe, sokkal inkább a világ-egészre irányul figyelme, s az ember / a nemzet / az emberiség sorsa, léthelyzete izgatja. Életszemléletét nem annyira ösztönvilága, női érzelmi-indulati hullámzásai alakítják, mint inkább intellektusa. Távolságtartóan szemléli az életforgatagot, amelyben – látásmódja szerint – csak a történelmi/társadalmi keretek változnak korról korra, de maguk az emberi alapviszonyok, az ember társadalmi kiszolgáltatottsága alig-alig.

Bár korunk „süket” az ilyen típusú lírára, mégis fontos, hogy minél többen megismerhessék: kiemel bennünket a köznapok érdekvilágából. Az író a társadalmi valóság leleplezését drámáira, regényeire bízta, feltárva bennük a feltartóztatatlan katasztrófa felé mutató folyamatokat. Hiszen ő komolyan veszi, hogy az ember/iség/maga felelős sorsáért, jövőjéért, s szabad döntésén múlik, hogy a „Jót” avagy a „Rosszat” választja-e? Vagyis rajta múlik „örök élete”, avagy pokolbéli pusztulása.

G. KOMORÓCZY EMŐKE

Ára: 1650 Ft